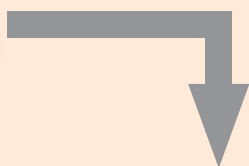

Llobregós informatiu

NÚM. 56 - DESEMBRE 2012 - GENER 2013

De tot i més

3 Editorial 5 Noticiari 11 De la Vall 19 Pedagogia

20 Comprimits de salut **23 Els oratoris** 28 Pou de Madern

30 Festa Sardanista 32 Darreres Festes Majors

35 Agenda 37 Tradicions **34 Carnaval 2013**

38 El ventilador 40 Opinions

42 Negre sobre blanc 43 No em feu cas 44 Espanolizar

45 La nostra cuina 46 Música recomanada

47 Passatemps 49 Esports 54 Foto record

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
correu-e: info@llobregos.info

Subscripcions i publicitat:

Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Ester Closa, Ramon Fitó, Maria Garganté, Jordi Llauredó, Maria Morros, Sílvia Peribáñez, Josep Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila.
Coordina: Fermí Manteca

COL·LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Albert Brau, Anna Cantacorps,
Gemma Martínez, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Sílvia Porta, Montse Torné, Montse Vives

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Lluís Cardona, Roger Esteve, Dolors Nadal, Jordi Oliva, Pere Parramon, Carme Santamaria, Noèlia Solé, Noèlia Viles, Antonieta Zaccarelli

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 13,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 2,50 Euros

Dipòsit legal: L -798-2003

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles publicats.

www.llobregos.info

nou format

Editorial

Quan surti la revista al carrer ja s'hauran celebrat les eleccions al Parlament de Catalunya i estrenarem nou govern. Desitgem que s'obri una etapa nova, que les aigües es calmin i Catalunya pugui seguir pel camí que decidim els catalans, que mereixem ser respectats com tots els pobles del món.

La revista continuarà explicant el que passa a la Vall del Llobregós i mostrant el patrimoni o la natura i les coses pròpies que tenim a l'abast i que són constitutives de la nostra identitat. També les activitats de les diverses entitats associatives i culturals que saben que tenen les pàgines obertes perquè puguin comunicar les seves notícies i accions.

A la portada continuem publicant els diferents ponts que trobem en cada poble, ponts que han servit i serveixen encara per unir i cohesionar el territori. El que publiquem en aquest número no és ben bé un pont per passar-hi persones, sinó un aqüeducte que portava l'aigua per regar els horts d'Anfesta. A prop de les Bidales hi havia una pressa que recollia l'aigua de l'Ars i es transportava a través d'una sèquia que passava per aquest "pont", regava els horts i el reg acabava a la bassa del Molí. Segons un document de 1919, les cases que feien servir aquesta aigua eren: Noguera, Ribera, Rotés, Sistellé, Bermell, Felip, Marbà, Castell, Bardés, Gasparó, Gassó i Bidales. Un patrimoni arquitectònic, històric i humà que ha donat vida a un poble i ha travat les relacions mútues entre els veïns.

Aprofitem per felicitar el Nadal i desitjar que l'any 2013 porti bons auguris per a tothom, enmig de les dificultats d'una crisi que fa patir a molta gent.

Portada: aqüeducte d'Anfesta

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Diputació de Lleida

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

APACTora.org

COL-LABORA-HI

Enriqueta S.C.P.
perruqueria unisex

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

FLECA
PASTISSERIA

PERETÓ

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA

Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

QUEVIURES
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA
C/ VALL, 4
TEL. 973 473 006
TORÀ (LLEIDA)

JOSEP ALARCON BERNAL

FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICONAT

EL CONFORT

La calefacció de terra amb aigua, irradia el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la «calefacció ideal», permetent un màxim confort i benestar.

C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

**CAN
PEP**
BAR - RESTAURANT

"La casa del pa i la coca"

CTRA. DE PONTS S/N - 08281
CASTELLFOLLIT DE RIUBREGÓS
(BCN) TELÈFON 93.8693038

PUBLICITAT

973 473 253

Ja en tenim 50...

Lluís Cardona. - Va ser l'any 1962 quan vam néixer... per tant aquest any 2012 hem fet o farem 50 anys de vida, una edat bonica de celebrar, per això vam organitzar una trobada dels nascuts al 1962 de Torà i comarca.

El diumenge 21 d'octubre ens vam trobar tots a la plaça de la Creu de Torà per anar a visitar la torre de Vallferosa, però el temps va impedir fer la visita complerta. Tot seguit vam anar a dinar junts i no hi va faltar un pastís amb un 50 on tots vam bufar ben fort. Va ser un dia bonic envoltats de gent bonica i agradable que van compartir anècdotes i vivències... i que per molts anys en celebrem molts més.

L'Associació de Dones Toraneses no para...

Carme Santamaria. - L'Associació de Dones Toraneses no para de intentar animar la gent a fer coses. Per això ha organitzat un curs de pintura a càrrec de la toranesa Carme Aparicio al mòdic preu de 15 euros al mes un cop per setmana, i la veritat és que tot i ser tan barat i interessant, sols n'hi ha 4 d'apuntats. A veure si ens animem...!

Després hem preparat una conferència, dijous 22 de novembre, a càrrec dels Mossos d'Esquadra

per parlar sobre el tema del maltractament vers les dones. És un acte amb motiu del dia internacional contra la violència masclista que se celebra el 25 de novembre.

Per últim, hi ha prevista una xocolatada popular per recaptar diners per a la Marató de TV3, que enguany va destinada al càncer. La farem el diumenge 16 de desembre a la plaça del Vall. No hi falteu! Amb una xocolata ben calenteta ajudarem a investigar sobre aquesta malaltia que afecta tantes famílies... A veure si aconseguim parar-la.

I des de l'Associació desitgem a tothom unes bones festes de Nadal i un pròsper any nou 2013.

Jornades Europees del Patrimoni a Calonge

Ajuntament de Calonge de Segarra. - El diumenge 30 de setembre Calonge de Segarra es va sumar, un any més, a les Jornades Europees del Patrimoni, una iniciativa l'objectiu de la qual és mostrar la riquesa del patrimoni local. Enguany, Calonge de Segarra va dur a terme una xerrada sobre la intervenció realitzada als retaules de Santa Fe de Calonge, a càrrec de Voravit Roonthiva, restaurador del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya.

La xerrada va consistir en una introducció històrica i descripció dels tres retaules -d'època barroca i renaixentista-, l'explicació del seu estat de conservació, de les intervencions realitzades, i de la restauració prevista. Els retaules de Santa Fe de Calonge -com ja va publicar LLOBREGÓS- pateixen un mal estat de conservació i amb les actuacions impulsades per l'Ajuntament de Calonge de Segarra, realitzades per mitjà del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya des de l'any 2011, es pretén mantenir les

parts que romanen dels retaules en bones condicions, així com també recuperar el seu valor artístic en una futura fase de restauració. L'acte, gratuït i obert a tothom, va comptar amb l'assistència d'una vintena de persones.

Calonge de Segarra: recuperació de la memòria oral

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El dissabte 6 d'octubre a la tarda, al local social de Calonge de Segarra, l'agrupació CERCA-L'Arada va presentar el projecte Memoral, un servei de recuperació de la memòria popular oral i alhora un espai de generació de dinamisme cultural i cohesió social. També és un procés participatiu i d'aprenentatge, on es capacita a un grup motor del poble com a entrevistadors, investigadors i recuperadors de la memòria oral popular.

El projecte Memoral ofereix formació, acompanyament i assessorament per tal que els veïns i veïnes del poble, associats o no i de forma lliure, puguin reescriure la història a partir de fonts orals, és a dir, persones que poden explicar en primera persona com es vivia abans.

Aquest projecte consistirà en la realització de diversos tallers formatius i reunions a fi de recuperar informació de fonts orals i fotografies antigues, les quals es digitalitzaran i documentaran en la mesura que sigui possible. L'Ajuntament anima a tothom qui estigui interessat/da a participar en aquest projecte, posant-se en contacte amb l'Ajuntament.

El bisbe de Solsona visita Vicfred

Josep Verdés.- El passat 27 d'octubre varem rebre la visita pastoral del bisbe de Solsona, Xavier Novell. Després de concelebrar conjuntament amb el mossèn Fermí la missa setmanal que a Vicfred fem els dissabtes, tothom es va dirigir al local social on el bisbe va poder compartir una estona de diàleg amb els veïns de Vicfred tot degustant un bon berenar.

Robatori insòlit a Torà

Redacció.- La matinada del 6 al 7 de novembre va tenir lloc a Torà el robatori del caixer del Banc Santander. Els lladres van arrencar, literalment, el caixer de la seva ubicació a la Plaça de la Creu i el van abandonar desfet enmig del carrer. Sembla que no hi ha testimonis dels fets ja que el succés va tenir lloc al voltant de les 4 de la matinada.

Es desconeix l'import robat i el nombre de lladres que van decidir "fer l'agost" al Llobregós. Els mossos continuen amb la investigació d'aquest fet que ha sorprès als toranesos, per insòlit a les nostres contrades i pel mètode emprat.

La Molsosa visita l'Alt Empordà

Redacció.- El passat dia 15 de setembre, l'Ajuntament de la Molsosa va organitzar una sortida a l'Alt Empordà. Va ser una excursió en la que van participar unes 40 persones del municipi que van disfrutar d'un dia atapeït d'activitats i visites. Ja a les 6 del matí sortien de Calaf per ser a les 10 hores a Roses i poder agafar el vaixell que els portaria a Cadaqués. La singladura els va fer contemplar el paisatge de la Costa Brava des del mar. A Cadaqués van visitar l'església i veure els indrets del poble.

Després de dinar a Sant Climent de Sescebes la tornada a Roses els va permetre passejar per la seva Rambla o banyar-se a la platja. De tornada encara van visitar Empúria Brava.

Professors d'Igualada visiten Castellfolit

Noèlia Solé.- El passat dia 10 de novembre, un grup de professors i professores de l'institut Pere Vives i Vich, d'Igualada, van visitar Santa Maria del Priorat de Castellfolit per tal de conèixer les característiques arquitectòniques i l'entorn de l'edifici.

L'activitat s'emmarca dins de les noves propostes que el col·lectiu de professors realitza a fora de l'aula, amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement d'edificis i monuments de la nostra comarca, des d'un vessant més lúdic i amè.

A les 11 del matí van començar la visita i van quedar impressionats amb la història de l'edifici i la magnificència de les seves instal·lacions. Molts d'ells van destacar la importància de tenir un element cultural i històric d'aquest caire a la comarca de l'Anoia.

Durant dues hores, la guia va explicar-los la història de l'edifici, les seves anècdotes i les principals característiques de l'arquitectura. El grup va poder observar i estudiar de primera mà, tant els elements que

formen part del conjunt exterior com tots els detalls de l'interior d'aquest magnífic monument artístic.

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

**TALLER DE REPARACIONS
DE VEHICLES**

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

Dia del Municipi a la Molsosa

Redacció. - El 9 de setembre es va celebrar com cada any el Dia del Municipi, una festa organitzada per l'Ajuntament on són convidats tots els veïns i veïnes del municipi: Anfesta, els Quadrells, la Molsosa i Prades. L'habitual és que se celebri el dia 11, però aquest any es va traslladar al diumenge abans per facilitar l'anada a la manifestació de Barcelona a aquells que hi volguessin anar.

La celebració constava de dos moments. Per una part la trobada a l'església romànica de Santa Maria per dir una missa, encara que aquest any no s'ha pogut celebrar per indisposició del mossèn, i admirar la que un dia va ser la parroquial, avui restaurada i admirada per les millores que cada any s'hi van realitzant. Posteriorment, el dinar de germanor, ofert per l'Ajuntament al local social, va servir per departir, compartir i fer poble. La paella d'arròs, la vedella i els postres, tot regat amb aigua, vi i cava, hi van ajudar.

L'estelada a Rocabandera

Maria Garganté Llanes. - El propassat 12 d'octubre es va organitzar a Sanaüja una caminada fins a Rocabandera per tal de penjar-hi l'estelada. Es tractava d'un acte reivindicatiu per contrarestar el mal anomenat dia "de la Hispanitat".

L'indret de Rocabandera és molt emblemàtic a Sanaüja, ja que es tracta d'un lloc elevat, amb vista a la vall del Llobregós i que es caracteritza per un forat excavat a la roca, on presumptament s'hi hauria hissat la bandera durant les guerres carlines.

Des de fa uns anys i coincidint amb la creació de la Cursa de Muntanya de Sanaüja, l'emplaçament va recuperar la seva funció amb la col·locació d'una senyera. Des del 12 d'octubre, doncs, és una estelada la que hi oneja i Sanaüja se sumava, d'aquesta manera, als municipis catalans que han col·locat l'estelada en algun punt emblemàtic del poble o municipi.

Taller SANTI SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Carrer Escots, 6 Tels. 669 036 217 i 636 724 281 25753 SANAÜJA

Hereus i Pubilles a la Fira d'Igualada

Ajuntament de Calonge de Segarra. - Un any més, els municipis de Calonge de Segarra i de Castellfollit de Riubregós han estat representats a la Fira de Setembre d'Igualada –celebrada el darrer cap de setmana de setembre– a través dels seus hereus i pubilles.

Per part de Calonge de Segarra, l'hereu va ser l'Oriac Illa Biosca, de 7 anys; i l'Abril Illa Mases, de 6 anys, la pubilla, ambdós veïns de la Raval d'Aleny.

Per la seva part, Castellfollit de Riubregós va comptar amb el Roger Gómez Cases, de 5 anys i veí de Cal Tresona, com el seu hereu; i la Xènia Ubach Badia, també de 5 anys, de Cal Doneta, que va esdevenir la pubilla. Tant els hereus i les pubilles com les famílies que els acompanyaven s'ho van passar d'allò més bé.

Festes de Tardor a Ardèvol

Ester Closa. - El cap de setmana del 20 i 21 d'octubre a Ardèvol es va celebrar la 47ena edició de la Festa de les Noies. Tot i la pluja que ens va anar visitant intermitentment durant al llarg del dissabte a la nit l'assistència va ser prou bona! .CAT, Munt-Band, Morning Sundays i unes 400 persones van fer del local una gran festa!

Gràcies a tots, i us esperem a la Festa del Pagès, que serà el dia 8 de desembre; amb música, festa, proves pageses i molt més!

ARDEVOL
FESTA de les NOIES
20 i 21 d'octubre de 2012

Dissabte 20
A partir de 2/4 de 12 de la nit, concert amb:
.cat (Pineda)
Munt-Band (Agramunt)
Morning Sundays (Sallent i rodalies)

Preu: 5€ entrada + xorrap
Hi haurà zona exterior amb barra de xorrap!

Diumenge 21
A les 6 de la tarda, teatre amb:
"Vostè serà meua"
A càrrec del grup de teatre Clastre
Parroquial de Mossèn de Calders

Els nens de Castellfollit, de verema

Escola de Castellfollit. - El passat dia 10 d'octubre, els alumnes de l'escola Sant Roc de Castellfollit de Riubregós, juntament amb els companys i companyes de les altres escoles de la ZER Vent d'Avall, van anar d'excursió a "les Quingles" de Calders.

Allà ens vam trobar amb dos personatges molt especials, dos germans que vivien a la casa, la Vi-nyet, la filla petita i el mossèn el germà gran. Ens van ensenyar tot el procés que cal seguir per a poder fer la verema. Vam visitar la vinya on ens van explicar les parts del cep, i les cures que necessitava, com es recollia el raïm amb les portadores... També vam poder xafar el raïm i veure com en sortia el most. Ens van explicar com s'havia de conservar el most, per a fer un bon vi i que no es transformés en vinagre. De record, ens van donar una ampolleta de most per a poder-la observar a casa.

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS

Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

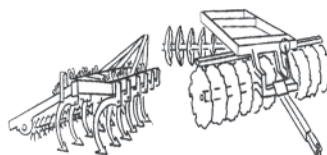
973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/. Isidre Vilaró, 14 - **08280 CALAF** (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Fexxes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

Visiti el museu
del pa

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Calamanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

LA CASTANYADA

A casa nostra, la castanyada es continua celebrant com una de les tradicions més típiques de la tardor. Tot i la incorporació de costums foranis, la vigília de Tots Sants fa que els nostres pobles facin olor de castanyes i panellets. Aquí en tenim una mostra.

Vicfred

Entre els tres pobles que formen el municipi de Sant Guim de la Plana (Sant Guim, Comabella i Vicfred) van assistir a l'àpat un total de 75 persones i, després de un bon sopar, es van poder degustar els típics panellets i com no les castanyes recent fetes i ben calentes.

Castellfollit de Riubregós

Els alumnes de l'escola Sant Roc de Castellfollit de Riubregós, celebrant la festa de la castanyada amb tots els companys i companyes de la ZER Vent d'Avall.

La Llar d'Infants de Torà

Carme Santamaria. - La setmana va començar fent panellets tots els nens i nenes des de 4 mesos a dos anys, s'ho van passar molt bé i es van quedar ben plens de farina i pasta dels panellets, dimarts vam fer una sortida al parc a recollir fulles i pinyes de la tardor ...i per últim dimecres va baixar de la muntanya la nostra estimada castanyera Josefina.

Venia ben abrigada i amb una cistella plena de castanyes calentes per a tots els nens i nenes, ella amb la seva gran simpatia ens va fer una bona abraçada i tots els infants li van regalar un seguit de balls i danses, en les que ella també hi va participar... i entre castanyes, somriures i algun plor vam compartir la tarda amb la castanyera, a qui des de la llar d'infants li volem donar les gràcies per venir cada any a veure'n's i que l'esperem l'any vinent... Gràcies Josefina!

Us recordem que divendres 21 de desembre farem el nostre pessebre vivent. Us hi esperem a tots.

ENTREVISTA

A TONI TORRES

Toni Torres va néixer a Torà el 1978 i ja fa 13 anys que treballa a La Cubana. Quedem a la Toranesa, per fer un café i només arribar ja m'arranca el primer somriure amb la seva última imitació. M'explica que viu en una caseta al Bruc, al mig de la muntanya, lluny de la ciutat, on li agrada badar i desconnectar del dia a dia que ara té més ple que mai amb les representacions de l'última obra de La Cubana, "Campanades de Boda". Coneguem millor a aquest toranès que va fer de la seva afició la seva professió i que, actualment, triomfa al teatre Tívoli de Barcelona.

Com i quan vas començar a fer d'actor?

Era l'any 1995 i treballava a la Forja de polidor. Ja m'agradava fer imitacions i participava activament al Carnaval. Aquell any em van proposar fer de capellà a la boda del Brut i la Bruta i vaig acceptar. Va ser tot un èxit i a partir d'aquell moment vaig participar en el Carnaval cada vegada que m'ho demanaven. Els amics i la gent del poble m'animava a seguir fent d'actor i jo em vaig anar convenent que aquest era el meu futur. Vaig parlar amb en Fermí Manteca, que m'ajudava a fer els guions de Carnaval, i em va presentar al Pep Cruz, actor de Dagoll Dagom i molt vinculat a Ivorra. Jo volia l'opinió d'un professional, així que li vaig ensenyar uns vídeos d'actuacions meves i li vaig demanar el seu parer sincer. En Pep Cruz em va dir que endavant, que enviés els meus vídeos a La Cubana i així ho vaig fer. Després de molta insistència i de no desanimar-me vaig aconseguir actuar en una representació a Almeria amb la companyia i a partir d'aquell dia fins avui ja han passat 13 anys.

T'agraden o practiques altres facetes artístiques?

Compagino les actuacions amb La Cubana amb la creació dels guions del Carnaval de Torà i també tallo

fusta. Faig siluetes femenines amb pines d'estendre roba. Aquella estona tallant fusta, concentrat, em relaxa i aconseguixo desconnectar de tot. Ara, el que més m'agrada, tot i que no és artístic, és no fer res, badar... Costa molt i penso que la gent ho hauria de fer més.

T'inspires en persones reals a l'hora de preparar els teus personatges?

Sí, sempre. M'inspiro en gent que conec, que veig normalment i que em criden l'atenció. Sovint també m'inspiro en personatges famosos. Ara mateix, un dels personatges que represento a l'obra, un dissenyador de moda, està inspirat en Arturo Fernández i Josemi Rodríguez Sieiro. Sempre dono el toc de collita pròpia als personatges, que són una barreja de molts trets característics que em serveixen per a les meves actuacions.

Amb quins actors i actrius famosos i coneguts has actuat?

He tingut l'oportunitat d'actuar amb molts companys de la professió i amb els que mantinc contacte i amistat. Tot i que, si n'he de destacar alguns, destacaria el meu germà Jordi Torres, a tota la troupe de *Toratre* i... el més

El Toni en dos dels seus personatges

important de tots, l'Antoni Ferrer de cal Remellà de Torà; amb ell vaig començar!

Quina importància creus que té el teatre, el cinema, la literatura i la cultura en general a la societat?

Té una importància molt gran. La cultura és una porta cap a la llibertat. El consumidor cultural pot donar-li l'ús que vulgui perquè sempre aporta alguna cosa i sempre positiva. A través del teatre i del cinema es pot veure i viure altres realitats i observar i comprendre altres maneres de pensar.

Com afecta l'actual crisi al teatre?

Afecta molt, moltíssim. El teatre sempre ha estat en crisi, és una professió inestable, però la pujada de l'IVA (del 8% al 21%) ha estat molt dura, sobretot per

a la gent que comença. El teatre no està prou valorat, ni allò que aporta a l'espectador ni la feina prèvia de creació de personatges que hi ha sempre abans de totes les actuacions. Tot i així, a La Cubana no ens podem queixar, ja que l'obra va molt bé i omplim el teatre. És una obra molt especial i divertida, on tothom s'hi pot veure reflectit i que pot veure tot tipus de públic.

Per últim voldria recomanar l'obra i dir-vos que aprofiteu els dies de Nadal per venir a Barcelona a veure-la ja que estarem en cartell fins passat festes, aproximadament. També vull agrair a tota la gent de Torà que ha vingut a "Campanades de boda"; sempre fa molta il·lusió que vinguin els de casa a veure't. Moltes gràcies! Us espero al Tívoli!

Sílvia Peribáñez Cerveró

VENDA - INSTAL·ACIÓ
REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL

TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI
TELECOMUNICACIÓ
ORDINADORS
TELEFONIA

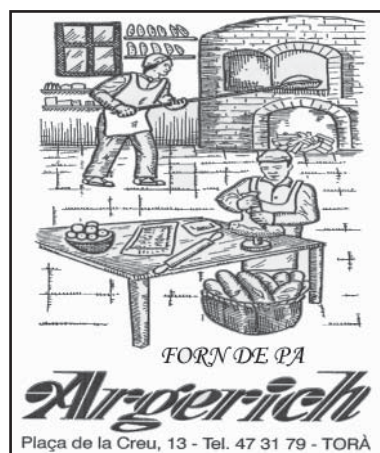

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

e-mail: mca@viladetora.net

C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350

25750 TORÀ (Lleida)

FUNDACIÓ JORDI CASES

25 ANYS DEDICATS A LA CULTURA DEL PAÍS

Redacció.- L'Hostal Jaumet de Torà fou el lloc triat per la Fundació Jordi Cases i Llebot per l'acte de celebració del seu vint-i-cinquè aniversari. Davant d'una vuitantena d'assistents, entre els que es comptaven representants de la Diputació de Lleida, del Consell Comarcal de la Segarra, de diversos municipis de la

da a Hostafrancs de Segarra que té com a finalitat la preservació de la memòria de Jordi Cases, defensor de la cultura i la identitat catalana en els anys de la postguerra, i el suport a les activitats de base popular del país.

Entre d'altres accions, al llarg d'aquests vint-i-cinc anys ha tingut cura de la biblioteca d'Hostafrancs, ha becat diversos projectes de preservació del català a la Franja i estudis de desenvolupament social i econòmic de la Segarra, ha participat en l'adquisició de la moneda *tetartemorion* de Sikarra i ha publicat els volums d'inventaris de béns patrimonials arqueològics, arquitectònics i artístics, corresponents a Torà, Sanaüja, Ivorra, Estaràs, Massoteres i Torrefeta i Florejacs.

Actualment, treballa en l'elaboració de tres inventaris més i dona suport a diversos projectes de promoció i acreixement de la cultura, la llengua i el patrimoni

comarca i d'entitats culturals i socials de l'entorn, el President de la Fundació, Jordi Oliva, va exposar les fites assolides per l'entitat i els reptes de futur i va aprofitar per agrair la dedicació a tots aquells que han col·laborat amb ella, tant des del patronat com treballant en les seves publicacions i activitats. També en el torn de parlaments varen intervenir Mercè Valls, alcaldessa de Torà, Adrià Marquilles, president del Consell Comarcal de la Segarra, Jaume Terribas, president honorífic i cofundador de l'entitat, i Josep Maria Solé i Sabater, director de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, que va posar èmfasi en la gran importància de les entitats de la societat civil en la construcció de la nació catalana, amb especial atenció al moment històric en el qual ara es troba Catalunya.

La Fundació Cases i Llebot és una entitat cultural domicilia-

catalans, amb especial dedicació a l'entorn segarrenc, des d'on, en col·laboració amb l'associació cultural Fòrum l'Espitllera, convoca el Premi Sikarra en reconeixement dels mèrits d'una persona o institució vinculada al territori.

CÀRITAS INFORMA

Un altre any el Nadal ens truca a la porta. Aquest és un temps de reflexió, de solidaritat, companyarisme i il·lusió, il·lusió que moltes

de les persones que tenim al nostre voltant han perdut a causa de la situació de crisi econòmica que estem vivint, a causa de la soletat, d'una malaltia, etc.

És per aquesta raó que des de Càritas Parroquial de Torà us proposem dues coses:

- Una és que durant aquests dies de preparació, d'advent, i durant les Festes, mirem d'apropar-nos a aquelles persones que sabem que ho estan passant malament per un motiu o un altre i que els dediquem un temps, un gest, una rialla...

- L'altra és que feu una aportació d'aliments que es destinaran a famílies amb pocs recursos econòmics, perquè durant aquests dies tots tinguin un plat a taula.

Per Nadal, recollida d'aliments per a famílies necessitades

Aquesta és una crida que fem extensiva a tots els pobles del Llobregós, ja que actualment la situació de crisi econòmica ha fet que famílies de molts dels nostres pobles s'acullin a Càritas de Torà.

Totes aquelles persones que vulguin participar d'aquesta recollida d'aliments es poden posar en contacte amb la parròquia del seu poble. També, com cada any, podeu deixar els aliments a les botigues o portar-los a Càritas els dilluns el matí, els dimecres a la tarda o els dissabtes el matí. La recollida començarà el dia 10 de desembre. (Aliments recomenables: llegums cuits, pasta, arròs, sucre, galetes, farina, oli de girasol, tonyina, sopes o caldos, llet, sucs, productes d'higiene personal).

També us volem informar que els nens del grup de reforç escolar aniran a felicitar el Nadal a la gent gran de la residència el dia 18 de desembre. Aquesta activitat es va iniciar el curs passat i gràcies a la bona acollida per part dels avis i directora de la residència, els monitors i nens de reforç i el grup de voluntaris de Càritas, volem repetir.

Pinsos BAGÀ, s.a.

Fàbrica i Oficines :

Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CORSETERIA

CAL GUATLLES

Montserrat Solé Bonet

c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

UN DIA AL TEATRE

Dolors Nadal. - El dia 30 de setembre, l'Associació per a la promoció de les dones d'Ivorra va programar una sortida per anar com cada any a veure una obra de teatre. Aquest any va ser la comèdia *Toc Toc* al teatre Borràs de Barcelona. Com que el teatre era a la tarda, es va decidir aprofitar tot el dia i al dematí visitar la Colònia Güell a Santa Coloma de Cervelló.

Va ser una visita molt profitosa i les dues hores que va durar es van fer curtes. Va ser molt interessant, ja que molts coneixiem poc la història d'aquesta colònia fundada per l'empresari Eusebi Güell l'any 1890 que va voler traslladar a Santa Coloma la fabrica tèxtil que tenia a Barcelona, per allunyar-la dels conflictes socials d'aquella època. Eusebi Güell va procurar millores socials per als treballadors ja que si el treballador estava bé rendia més en el treball. Per això la colònia disposava d'una sèrie d'equipaments que en aquella època no eren molt corrents i va ser un model de gestió empresarial.

Però l'obra més important de la Colònia havia de ser l'església projectada per Gaudí —gran amic de l'Eusebi— i de la que només es va arribar a construir

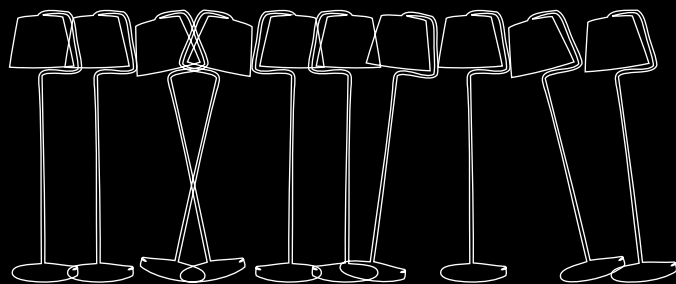

la cripta, ja que a la mort d'aquest, els seus fills van abandonar el projecte. Tot i així val la pena la visita i admirar el gran talent d'en Gaudí

Com que la gana començava a fer-se present, el centre comercial Esplau ens va oferir l'oportunitat de disfrutar d'un bon dinar. Després d'un cafè i una mica de tertúlia, ja es va fer l'hora d'anar al teatre.

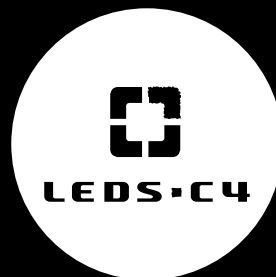
Toc Toc es la abreviació de "trastorn obsessiu compulsiu" i l'obra ens situa en la consulta d'un psiquiatra on sis pacients esperen que el metge els atengui, però com que aquest no arriba, la teràpia se la fan ells mateixos, així una sèrie de situacions còmiques i gags fan que passin volant les dues hores que dura la comèdia. L'amic Pep Cruz, que considerem un veí més d'Ivorra, ens va semblar més que mai un actor meravellós.

Ja de tornada amb l'autocar, tot-hom coincidí que havíem passat un dia ben aprofitat, una mica cansats però satisfets.

www.outletlamparas.com

horari: de 8:30 a 13:30 h. i de 15:00 a 18:45 h.

afores, s/n
25750 Torà (Lleida)

PESSEBRE VIVENT D'ARDÈVOL

Tot el que costa té una recompensa

Costa aixecar-se del sofà de la vora del foc un dissabte de novembre per anar-se'n a netejar camins. Però reconforta si hi ha més gent que ha fet l'esforç, i en acabat es pot sopar plegats a Cal Bosch.

Costa trobar moments per treballar voluntàriament quan és difícil de fer-ho cobrant. Però reconforta quan veus els resultats de tota la feina feta.

Costa trobar més de 200 persones que puguin i vulguin "perdre" tants vespres quan són dates per estar

a casa i amb la família. Però reconforta adonar-se'n que per Nadal a Ardèvol s'hi reuneix una gran família.

Costa idear, organitzar, muntar i desmuntar, mantenir els espais, responsabilitzar-se, ser-hi sempre que s'hi ha de ser, passar fred, i tants altres esforços. Però ho fem perquè recompensa. Recompensa gràcies a vosaltres, que ens veniu a veure i ens animeu a tornar-hi l'any que ve. Aquest any, farem pessebre els dies que trobeu al requadre.

DIES DE REPRESENTACIÓ

*26, 29 i 30
de desembre
1, 6 i 13
de gener*

*Cada dia es faran
2 sessions,
a 2/4 de 7 i a 2/4 de 8*

*Per reservar entrades
678 691 539
(Glòria)*

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 Torà (Lleida)

Avda. Generalitat, 8
Tel. 973 550 202
25210 Guissona (Lleida)

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE, EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avda. de la Generalitat, 3
25230 MOLLERUSSA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUR
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43800 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

Bon Nadal

Darrere de LLOBREGÓS INFORMATIU hi ha un munt de
cors que bateguen per desitjar-vos un Bon Nadal i un
bon any 2013

LA PACIÈNCIA

Com anem de paciència? Tenim paciència? En gastem, de paciència? La paciència, se'ns acaba molt de pressa? Els nostres fills, en tenen de paciència? Saben que vol dir "tenir paciència" o esperar alguna cosa pacientment? Perquè la paraula paciència no deixa de ser un terme ben corrent. A tots, més o menys sovint, "ens estan acabant la paciència!" o "ja ens han acabat la paciència!" ... Però d'un temps ençà aquesta "virtut", que té la "virtut" de ser "recarregable", perd força enfront la societat de la comunicació immediata, el menjar ràpid, les agendes plenes i tot allò que vulgui dir immediatesa.

Si ens fixem en els diccionaris trobarem que ens parlen d'una qualitat o atribut que té aquell que sap suportar sense estrès els contratemps, les ofenses i els treballs. També ens parla de la qualitat d'aquell que suporta amb calma l'espera d'una cosa que triga (que costa d'arribar).

Ja des de petits sempre havíem sentit per casa o per l'escola allò de "la paciència és la mare de la ciència", "amb paciència es guanya el cel", "la paciència és una pasta que qui més en té més en gasta", etc.

La paciència és una d'aquelles virtuts, atributs o valors, digueu-ne com vulgueu, que a més de formar part i ser transmesa a través de la nostra cultura tradi-

cional i popular (ara ja no tant), hauria de formar part del nostre jo.

Quan parlem de paciència estem esmentant alhora altres conceptes implícits i tan fonamentals com el temps, la serenitat, la constància, la dedicació...

Són prou "pacients" els nostres fills? Saben esperar que arribi aquell moment? Hem de reconèixer que no ho tenen gens fàcil i nosaltres tampoc a l'hora de reconduir aquestes situacions, però nosaltres som el seu referent

i hem de ser capaços de no cedir i buscar sortides i estratègies d'acord amb la personalitat i el caràcter del nostre fill. Hem de procurar fomentar i donar sentit al fet que "tenir paciència" ens és i ens serà útil per tirar endavant sempre i en qualsevol circumstància que ens acompanyi durant la vida.

És important pel nostre dia a dia, la necessitem quan ens comuniquem, quan ens relacionem, per conviure, per estudiar i en els processos de llarga durada. En definitiva, és una "eina" que de tan a l'abast que l'hem de tenir, a vegades no sabem on l'hem deixada.

Montse Miquel Andreu
Pedagoga
(Núm. col·legiada 00969)

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/. Palauet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)Tel.: 973 473 433 - 973 473 372
Fax: 973 473 572

REPÀS

- / Primària i ESO
- / Millora de les tècniques i hàbits d'estudi
- / Classes puntuals

REFORÇOS

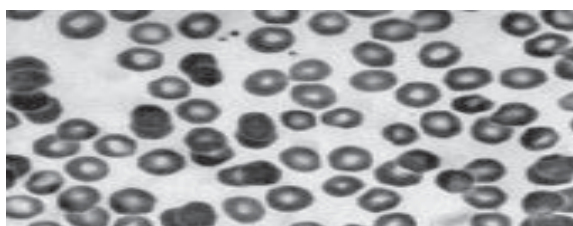
- / Millorem i ampliem el vocabulari
- / La comprensió i l'expressió oral i escrita
- / La lectura, l'ortografia i la matemàtica
- / L'atenció i la concentració
- / L'autoestima i la seguretat

Atenció individualitzada i personalitzada

un cop de mà
suport pedagògic

Plaça de la Plana, 2 Baixos - 25210 Guissona - Tel. 973 55 16 92

MONONUCLEOSI INFECCIOSA

La mononucleosi infecciosa, coneguda també com a febre dura, malaltia de Pfeiffer o popularment, com la malaltia del petó, és una alteració infectivocontagiosa causada pel virus d'Epstein-Barr que pertany a la mateixa família del virus de l'herpes. Pot afectar a qualsevol edat però és més freqüent entre els 10 i els 35 anys, especialment entre els 12 i els 20.

El període d'incubació és de 15 a 50 dies. Per tant, una persona pot estar infectada amb el virus setmanes o mesos abans que aparegui qualsevol símptoma. Les primeres mostres de la malaltia se solen confondre amb símptomes de la grip.

Els símptomes de la mononucleosi es caracteritzen per febre, faringitis, mal de coll i inflamació dels ganglis limfàtics. La malaltia també cursa amb hepatoesplenomegàlia (fetge i melsa inflamats), exantema (taques a la pell), cefalees (forts mals de cap), dolor als músculs i articulacions, astènia, nàusees, vòmits, cansament extrem i apatia. En els nens petits la malaltia pot manifestar-se com qualsevol quadre viral.

L'hàbitat natural del virus és l'organisme de les persones malaltes i dels portadors sans (sols durant

un període de temps relativament prolongat). La font d'infecció ve determinada per la saliva i les secrecions mucoses faringies. La via de contagi és directa, per saliva, objectes contaminats (coberts, gots) i transfusions de sang.

Per diagnosticar-la, l'anàlisi rutinari de sang evidència la concentració de glòbuls blancs i en concret de limfomonòcits. Les proves serològiques permeten detectar els anticossos anormals, i també es pot realitzar la investigació d'anticossos específics contra el virus d'Epstein-Barr.

En la gran majoria dels casos no es requereix de tractament. Es recomana descans durant la fase aguda de la infecció; es pot reprendre l'activitat un cop els símptomes aguts hagin desaparegut. També s'aconsella la ingesta abundant de líquids i la presa d'analgèsics i antipirètics per disminuir la febre. No obstant això, l'activitat física pesada i els esports de contacte s'han d'evitar per mitigar el risc de trencament esplènic (ruptura de melsa) fins que l'esplenomegàlia s'hagi resolt (la melsa hagi tornat a la seva mida normal).

És una malaltia benigna, que només en casos molt esporàdics s'associa amb complicacions de cor o del cervell, que s'inflamen i poden patir danys. Amb tot, si apareix un dolor agut intens a la part superior esquerra de l'abdomen s'ha d'acudir al metge amb urgència per una possible ruptura de la melsa.

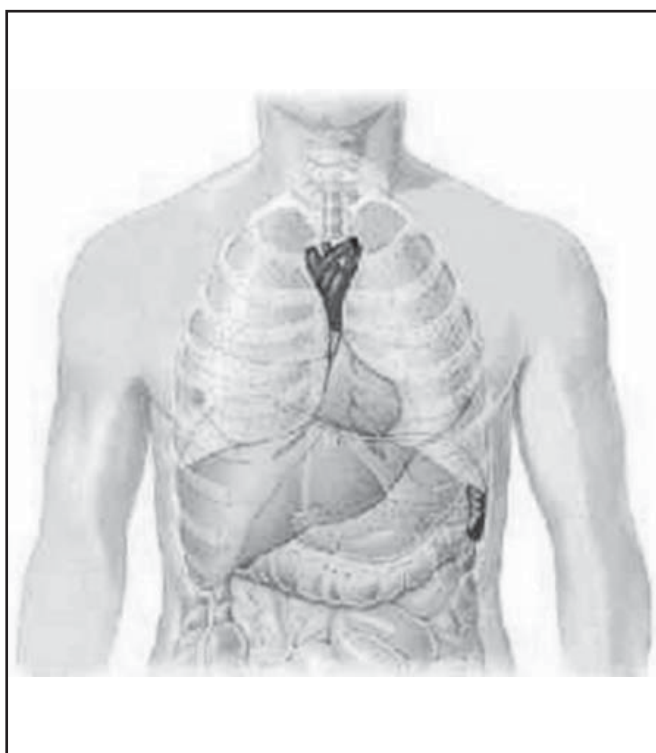
Sílvia Porta i Simó

COTO DE CAÇA INTENSIVA
ENCONILLS

RAMON PORTA
Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

LA MALALTIA DEL PETÓ

BONS CONSELLS

* Les begudes calentes poden alleujar el mal de coll.

* És molt recomanable beure grans quantitats de líquid, per la febre.

* S'aconsella descansar, pel cansament i la febre.

* Cal reprendre lentament les activitats físiques: s'ha d'esperar quatre setmanes, al menys, abans de reprendre les activitats en què hi hagi un esforç físic excessiu, pel risc de trencament de la melsa.

* No utilitzar àcid acetilsalicílic (aspirina), pel risc de provocar problemes al fetge. Es recomana paracetamol 500 mg cada 6 hores, que reduirà la febre i els dolors musculars.

* Si l'amigdalitis es complica amb una sobreinfecció, el metge pot indicar un antibiòtic.

**ELECTRICITAT - FONTANERIA
MANTENIMENTS**

Jordi Freixes Torramorell

Casa Renyés - L'Aguda - 25750 - Torà

**Tel. 973 296 128
600 077 349
646 549 249**

j-f-t-renyes@hotmail.com

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA TORÀ (LLEIDA)

Construcció i manteniment de jardins,
tractaments fitosanitaris, podes, podes
ornamentals, neteja forestal i paisatgística...

Atenció personalitzada - Pressupost sense compromís

Telèfon: 658.55.03.76 (IVAN, el seu jardiner de confiança)
Av. Solsona, 32 - Torà

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA

LABORAL - FISCAL

ASSEGURANCES

COMPTABILITATS

www.llobregos.info

EXCAVACIONS DUOCASTELLA S.L.

Castellatallat - 08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163

www.excavacionsduocastella.com

e-mail: calmarquet@calmarquet.net

SOLA

MAQUINÀRIA AGRÍCOLA SOLÀ S.L.

Ctra. d'Igualada s/n - 08280 CALAF

tel. 93 868 00 60 fax 93 868 00 55

E-mail: sola@solagrup.com

ARQUITECTURA POPULAR: ELS ORATORIS DEL LLOBREGÓS

Formen part de l'arquitectura popular i estan presents en molts camins de la Vall del Llobregós. Són els oratoris que trobem en molts indrets i són testimonis d'una època i d'una manera de viure. Presentem una mostra d'aquest patrimoni que ens ha llegat el passat.

ELS ORATORIS DEL LLOBREGÓS

El pilaret de la Petxa, dedicat a Sts. Celdoni i Ermenter

Oratori de cal Tanyot, a la dreta de la Vall de Cellers

**El monestir de Cellers està
flanquejat, a banda i banda de
la vall, per dos oratoris: el de la
Petxa i el de cal Tanyot**

El patrimoni de signe religiós d'un caràcter més popular que les manifestacions arquitectòniques pròpiament dites —esglésies, ermites, capelles, etc.— és riquíssim i variadíssim a les nostres contrades —des d'esteles, creus, pedrons, creus-pedró, capelletes-oratori, capelletes urbanes, etc. Aquestes petites realitzacions poden tenir un patrocini públic o privat: des del comú de la vila que erigeix una creu de terme o una capelleta als portals d'entrada a la població, fins al propi pagès que aixeca, de vegades ell

mateix, un senzill pilaret vora una finca per dedicar-lo a un sant protector de les collites.

Les motivacions constructives d'aquests elements eren d'indole religiosa i cultural, ja que s'erigien per tal de presidir la vida dels cristians i convidar-los a l'oració (al peu d'un camí, en una cruïlla de camins...), com a acció de gràcies, com a motiu profilàctic —l'escultura d'un sant o una marededéu en una font pot obeir al desig de què no s'acabi mai l'aigua—; com a protecció per a les collites (ubica-

ció al camp), com a fita (pedrons situats al cap del terme o als límits dels camps), protecció del poble contra pestes i altres malvestats (creu-pedró o capelleta en el portal d'entrada) o, finalment, com a protecció dels habitatges (imatges o capelletes situades en la façana d'una casa o al seu interior —autèntics oratoris en una estança a part o capelletes de paret a la sala, al menjador o als dormitoris). Però volem dedicar especialment la nostra atenció als oratoris en forma de pilaret o pedró i als exemples que

Oratori de Torrecassana

Oratori de Sant Pesselaç

**Al municipi de Calonge de
Segarra trobem aquests dos
oratoris dedicats a la Mare de
Déu del Roser**

en conservem al Llobregós.

Es tracta, generalment, d'obres fetes en sec o amb morter, amb utilització de pedra del país intentant fer un pilar en forma de paral·lelepípede rectangular, al capdamunt del qual hi acostuma a haver-hi una capelleta o fornícula amb l'advocació d'un sant o maredéu, que pot estar representat escultòricament o amb un plafó o mosaic de rajola.

Les representacions hagiogràfiques més freqüents en aquests petits monuments són les de sants

profilàctics i taumaturgs, com Sant Antoni Abat, Sant Roc o Santa Bàrbara (protectora de les collites contra les tempestes). Però també trobem pilarets dedicats a les advocacions més específiques, relacionades directament amb un territori concret, com seria el cas dels dos pilarets que es miren a banda i banda de la vall de Cellers. És tracta dels anomenats pilarets de "La Petja" i de "Cal Tanyot", vinculats tots dos amb les masies més properes. Es tracta d'oratoris del segle XVIII, amb una curiosa

coberta monolítica a vuit vessants, ja que presenta un frontó triangular als quatre vents i es caracteritzen per estar dedicats a Sant Celdoni i Sant Ermenter, els sants bessons i guerrers les relíquies dels quals descansaven –abans de ser dutes a Cardona– al petit monestir del fons de la vall. A l'oratori de la Petja es conserva el mosaic de ceràmica policromada del segle XVIII amb la representació dels sants, mentre que al de cal Tanyot, el mosaic ha desaparegut i només es conserva l'estructura arquitectònica de l'ora-

ELS ORATORIS DEL LLOBREGÓS

Oratori de Jubert, amb l'església de la Molsosa al fons

Oratori de Puigpelat de 1716

Al municipi de la Molsosa hi ha dos oratoris amb inscripcions del segle XVIII

tori, tot i que hi ha una inscripció on es pot llegir “Joseph Feixes Prior”, el que posaria de manifest la relació directa i expressa d'aquests oratoris amb el monestir.

Els que hem documentat al Llobregós tenen característiques molt semblants –tant arquitectòniques com per la presència de mosaic ceràmic– com el situat vora la casa de Torrecassana (i construït pel cap de casa) i vora el nucli de Sant Pesselaç, on l'advocació representada –també segons un bonic mosaic del segle XVIII– és

la Verge del Roser, molt popular a les parròquies catalanes durant l'època moderna.

Dins aquesta mateixa tipologia arquitectònica, sobretot pel que fa a la coberta, trobem també els notoris exemples, també del segle XVIII, ubicats vora la casa Puigpelat i a cal Jubert de la Molsosa, que tenen a més la característica comuna de presentar inscripcions al pilaret, posant de manifest que es tractava d'una obra patrocinada pel cap de casa, com a mesura profilàctica però també com a acció de gràcies

–el de Puigpelat fa constar explícitament que es tracta d'un “ex-voto” de Ramon Puigpelat i Ramon Closa i té a l'interior una imatge de la Mare de Déu en fusta–, mentre que el del Jubert, entre la Molsosa i Prades, construït l'any 1762 i amb el detall d'una flor esculpida al lateral, explica, juntament amb una oració, que fou edificat per Joan Jobert. Durant la Guerra Civil, aquest oratori fou derrocat pels milicians i refet després pels propietaris de la casa, tot i que actualment no conté cap imatge. Finalment, una mica més

Oratori de Prades al camí de Castelltallat

Oratori del camí de Sant Ramon, a Castellfollit

Oratori d'Aleny, construït pels minaires

senzill però amb una estructura semblant tenim el de Prades, situat vora el camí de Castelltallat i dedicat a Sant Antoni de Pàdua.

Tipològicament, els oratoris que trobem a la vall denoten que la seva estructura es mantingué bastant immutable al llarg del temps. Seria l'exemple del pilaret situat vora l'Eix Transversal, a l'alçada d'Aleny i que fou construït ja al segle XX pels treballadors d'una mina a la vora de la via per on passaven les vagonetes que duïen el carbó a Calaf. Malgrat aquesta diferència

de més de cent anys, les característiques són ben similars, tant pel que fa a l'estructura –amb la teulada amb frontó als quatre vents i amb un mosaic ceràmic dedicat en aquest cas a Sant Antoni de Pàdua. També l'oratori de Castellfollit, que fou trobat colgat en un hort per un veí, que hi construï un pedestal, presenta aquest mateix tipus de coberta, però d'una forma més senzilla i matussera. L'oratori fou col·locat de nou a la sortida del poble, vora el camí de Sant Ramon, per la qual cosa s'hi ubicà una imatge

moderna del sant.

Petits testimonis de religiositat popular a la nostra vall, que com el culte pagà al déu Terminus o els antics mil·liaris romans, servien també com a “fita” de la vida i el temps a pagès, alhora que com a punt de referència que recordava la presència del sagrat fins i tot en els terrenys més inhòspits.

Maria Garganté

EL POU DE MADERN

Recentment s'ha inaugurat la rehabilitació del Pou de Madern i el seu entorn, que l'Ajuntament de Sant Guim de la Plana ha dut a terme. L'indret s'ha convertit en un petit parc de descans i pícnic al voltant d'un pou famós per les seves revingudes i amb una llarga història. En repetides ocasions la nostra revista n'ha parlat i avui oferim aquest reportatge amb les informacions que es poden llegir en el panell que il·lustra el remodelat parc, unes informacions aportades per l'historiador Pere Verdés, fill de Vicfred.

El Pou de Madern és un pou artesià d'origen medieval, que es troba situat a les coordenades UTM, X: 363 937,5 - Y: 462 4791,5, del terme municipal de Vicfred (Sant Guim de la Plana), al peu de l'antic camí que condueix a Viver de Segarra, envoltat d'uns retalls de bosc d'alzina i roure, i de camps de conreu de cereals.

El pou està excavat a la roca calcària i els anys de molta pluja, quan revenen les aigües, forma un petit

estany i un torrent que baixa pel Clot dels Arenals i, després de passar pels termes de Sant Guim de la Plana i del Llor, desguassa al Torrent de l'Oró, prop de Bellveí.

En algunes ocasions, durant les avingudes del Pou de Madern, l'aigua també brolla en una finca situada uns centenars de metres més avall, a l'indret conegut com a "Pou del Xuruviu (o Xurubius)".

Abans...

... i després de la rehabilitació

Una de les últimes revingudes del pou

El pou del Xuruviu vessant aigua

UN LLOC PER VISITAR A VICFRED

Història del Pou de Madern

No es coneix exactament la data de construcció del pou, però es té notícia de la “Vall de Madem” des de mitjans del segle XI [c. 1058], quan s'esmenta l'indret com un dels límits entre l'antic comtat de Berga i el d'Urgell. Derivat, probablement, de l'antropònim llatí “Maternus” (>Matern >Madern), el nom d'aquest lloc també apareix l'any 1086 com una de les afron-tacions del terme del castell de Portell, situat dins del comtat berguedà, i l'any 1174 es torna a documentar el topònim en l'empenyorament d'una vinya que es trobava en el terme de Vicfred.

Al començament del s. XIV, els documents ja fan referència explícita al “Pou de Madern”, l'aigua del qual -després de convertir-se en torrent- era motiu de disputa entre els llocs de Sant Guim de la Plana i del Llor. Per resoldre aquest contenciós, l'any 1332 el senyor de Vicfred, Ramon Cardona, va dictar una

sentència arbitral que establia com havia de repartir-se el cabal sobrer del pou i quins dies de la setmana podrien regar un i altre lloc.

L'any 1341, els senyors i els habitants de Sant Guim i del Llor signaren un nou acord de repartiment que, amb més o menys modificacions degué restar vigent fins al s. XIX.

Això és el que pot desprendre's de les referències contingudes en el diccionari enciclopèdic publicat per Pasqual Madoz entre 1846 i 1850, on es diu que el Pou de Madern habitualment brollava dos cops l'any formant un “espacioso estanque” d'on procedia l'aigua de la sèquia que regava el terme del Llor.

Fins l'any 1980, quan es feu l'actual pou del poble, els veïns de Vicfred encara anaven a buscar aigua a Madern i s'encarregaven del manteniment de l'antic pou, netejant-lo periòdicament.

Què és un pou artesià?

Es tracta d'un tipus de pou en el qual l'aigua subterrània puja espontàniament fins a la superfície com a conseqüència de la pressió hidràulica. En aquests casos, l'aquífer es troba tancat sota una capa de materials impermeables i, degut a l'orografia, el nivell freàtic se situa per damunt del que tindria l'aigua si no estigués confinada (nivell piezomètric).

Fruit d'aquesta circumstància, quan es perfora la capa impermeable, l'aigua emergeix sense cap auxili mecànic d'acord amb el principi dels vasos comunicants. L'alçària a la que pot arribar llavors varia depenent de la cota piezomètrica i de la pressió hidrostàtica, la qual pot augmentar en època de pluges fins a fer brollar l'aigua en superfície. Això és el que succeeix en el cas del Pou de Madern.

Aquests pous es feien molt sovint, durant l'edat mitjana, a la regió francesa d'Artois, d'on pren el seu nom, encara que des de molt abans ja es feien a Síria i Egipte. Al desert del Sàhara s'usen per alimentar els oasis.

La zona de pícnic, lliure de possibles inundacions

La baixada al pou és ara perfectament accessible

FESTA SARDANISTA A SANAÜJA

NOCES D'OR DELS “NOVELLS DANSAIRES”

El dissabte 13 d'octubre la plaça major de la vila es va omplir de color i música de sardanes, com si del diumenge de festa major es tractés. L'ocasió, però, era ben especial: els antics integrants de la colla sardanista dels “Novells Dansaires” es reunien novament per celebrar els cinquanta anys de la seva fundació.

El dia començà amb un esmorzar col·lectiu a la plaça, seguit de la celebració d'una missa en record de la Rosa Jovell –l'única membre de la colla que va morir

prematurament– i de Mossèn Xavier Carrera, que fou el principal impulsor del moviment sardanista a Sanaüja. Ja des de 1960 començà a ensenyar a ballar sardanes a qui volgués aprendre'n, però fou l'any 1962 en que es formà la colla “Novells Dansaires”, que tingué una durada de poc menys d'una dècada. Tots els qui en formaren part coincideixen en l'excel·lent record d'uns anys en els quals les possibilitats d'oci eren molt limitades i les ocasions de sortir del poble, escassíssimes,

Mossèn Xavier Carrera fou el principal impulsor del moviment sardanista a Sanaüja

La colla sardanista en 1965 (Foto arxiu família Garganté)

per la qual cosa les sardanes foren el revulsiu per, en aquells temps, “obrir-se al món”.

Després de la missa tingué lloc la ballada de sardanes a la plaça, precedida del tradicional galop i amenitzada per la cobla sardanista *Lo castell de Bellpuig*. A la celebració s’hi afegiren també alguns membres de les colles sardanistes “joves”, les que es formaren ja a mitjans dels vuitanta sota l’impuls dels antics sardanistes, com el Ramon Potensà o el Josep M. López, que

foren els encarregats d’instruir les noves generacions de dansaires. La diada finalitzà amb un dinar de germanor al restaurant La Mallola, on el Josep M. López feu entrega a l’Ajuntament d’una peça treballada en pedra que commemorava l’efemèride. Una festa entranyable i emotiva per aquests sardanistes “veterans”.

Maria Garganté Llanes

DARRERES FESTES MAJORS

Quasi totes les festes majors que se celebren al nostres pobles, s'escauen durant l'estiu i ja l'últim número de LLOBREGÓS se'n feia ressò. Tanmateix, n'hi ha d'altres que la celebren ja entrada la tardor i no volem que quedin sense que surtin a la revista.

Festa Major de Vicfred: caminada popular

Josep Verdés .- El passat 6 d'octubre i dins el marc de la Festa Major de Vicfred es va celebrar la 1a caminada popular al remodelat Pou de Madern. Es va sortir de davant del nou local social del poble i en total s'hi varen desplaçar un centenar de persones entre veïns

i parents. Tothom va anar fent al seu ritme tot gaudint d'una esplèndida tarda. Tot seguit, i per recobrar forces, es va fer un berenar amb coca i xocolata per tothom. El lloc ha quedat força ben arreglat i caldrà entre tots conservar-lo i respectar-lo.

Els caminants arribant al Pou de Madern

Esperant que comenci el ball de la Festa Major

Compartint coca i barreja en sortir de missa

Aleny celebra una gimcana de tractors

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El cap de setmana del 29 i 30 de setembre, Aleny va viure la seva Festa Major, que enguany va comptar amb una nova activitat, la gimcana de tractors. Una desena de tractoristes van participar a la divertida i original gimcana, el dissabte al matí, la qual es va poder realitzar tal com estava previst, malgrat la intensa pluja que va caure durant tot el matí. L'excel·lent organització de la gimcana –per part dels veïns d'Aleny–, juntament amb la predisposició i bona actitud dels participants, van fer

de la gimcana tot un èxit.

L'Ajuntament de Calonge de Segarra felicita l'organització de la gimcana per la tasca realitzada en aquesta activitat. La Festa Major va continuar, al vespre, amb el ball a càrrec de Joan Vilandeny, i a la mitja part es van repartir entrepans de pernil per a tothom. L'endemà, diumenge, la Festa Major va concloure amb la tradicional Missa solemne en honor a Sant Miquel, patró d'Aleny. Per veure les fotografies de la festa, visiteu el web www.calongesegarra.cat.

Celebrada la Festa Major de Calonge i del Soler

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El passat 7 d'octubre va tenir lloc la Festa Major de Calonge i del Soler.

Com és tradició, es va celebrar la Missa a l'església de Santa Fe de Calonge, amb l'acompanyament de la coral Ressons de Calaf, la qual també va oferir un concert coral al finalitzar la Missa. Tot seguit, hi va haver un pisco-labis per a tots els assistents. La Festa Major va comptar amb la participació d'una quarantena de veïns i veïnes.

valldellobregos cat

CARNAVAL 2013

ESCALFEM MOTORS

Des de la Junta del Brut i la Bruta hem començat a treballar pel Carnaval 2013 que enguany se celebrarà el 2 de febrer. Apunteu-ho a les agendes! Aquest petit escrit és per fer-vos saber el que s'està preparant i sobretot per retre un petit homenatge a la nostra estimada Maria Sala que fa ben poc ens ha deixat.

La Maria ha estat una persona clau en aquesta festa durant tots aquests anys. Per sort el seu record quedarà sempre amb nosaltres. La nostra Bruta any rere any sortirà pels carrers de Torà a celebrar la Festa de la Llordera i farà gaudir petits i grans amb els seus balls, tal com feia la Maria. Per tot, moltes gràcies Maria, el Carnaval i el poble de Torà et troba a faltar.

Aquest any el Carnaval centrarà el gruix d'activitats durant el dia de dissabte.

Pel matí s'organitzarà la segona edició del mercat popular. Us animem a tots a muntar una paradeta per vendre el que sigui, sigueu creatius i guanyeu-vos uns calerons. Durant el mercat tornarem a celebrar la festa de la Llordereta (carnaval infantil) on hi haurà un concurs de disfresses i un espectacle d'animació perquè els més petits es vagin impregnant de l'esperit de la Llordera. Tampoc faltarà el tradicional concurs de balcons.

Per la tarda celebrarem el Carnaval més tradicional, hi haurà pregó canyero, rua amb molta marxa i geganters amb moltes ganes de fer volar els nostres estimats Brut, Bruta, Bonic, Bonica, Constantí, Sargentet i sobretot la nostra última adquisició, el Brutet, que esperem que animi els nens i nenes Toranesos a fer carrera gegantera.

La nit quedarà ben acompanyada amb música en viu i es farà el tradicional concurs de disfresses amb premis ben sucosos. Ja ho sabeu, el 2 de febrer no podeu faltar, us esperem al Carnaval de Torà.

La Junta del Brut i la Bruta

CENTRARÀ EL GRUIX D'ACTIVITATS

EL DISSABTE, 2 DE FEBRER

I SERÀ UN HOMENATGE A LA NOSTRA ESTIMADA MARIA SALA

Telefons d'interès

BIOSCA

AJUNTAMENT	973 473 241
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528
ESCOLA	973 473 505
PARRÒQUIA	973 473 082

CALONGE

AJUNTAMENT	938 680 409
PARRÒQUIA	938 698 416
RÀDIO ALTIPLÀ	938 680 090

CASTELLFOLLIT

AJUNTAMENT	938 693 031
ESCOLA	938 693 011
PARRÒQUIA	973 524 039

IVORRA

AJUNTAMENT	973 524 036
LOCAL SOCIAL	973 524 100
PARRÒQUIA	973 524 039

MASSOTERES

AJUNTAMENT	973 551 426
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226
PARRÒQUIA	973 500 213
TEL.PÚBLIC	973 550 439

LA MOLSOSA

AJUNTAMENT	973 296 090
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037
PARRÒQUIA	973 524 039

PINÓS - ARDÈVOL

AJUNTAMENT	973 473 292
CENTRE CULTURAL	678 691 539
ESCOLA	973 473 463
PARRÒQUIA	973 473 010

SANAÜJA

AJUNTAMENT	973 476 008
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066
ESCOLA	973 476 136
FARMÀCIA	973 476 109
GRALLERS-DIABLES	973 476 163
PARRÒQUIA	973 476 079

TORÀ

AJUNTAMENT	973 473 028
BOMBERS	973 473 380
	973 473 496
CONSULTORI	973 473 333
ESCOLA	973 473 204
FARMÀCIA	973 473 220
PARRÒQUIA	973 473 082

VICFRED

AJUNTAMENT	973 550 586
PARRÒQUIA	973 524 039

Programació de Ràdio Altiplà - La Xarxa 2012-2013

De dilluns a divendres:

00:00 – 02:00	SAC DE SONS	Xavier Gargallo
02:00 – 04:00	QUI TRUCA DE MATINADA?	Elisenda Pineda
04:00 – 06:00	FORA D'HORA	Joan Turró i Josep Teixidó
06:00 – 09:00	NOTÍCIES EN XARXA (matí)	Roger Rofin
09:00 – 10:00	LA TERTÚLIA	Mònica Hernández
10:00 – 13:00	PICÓ.CAT	Alfred R. Picó
13:00 – 14:00	LA CUINA DE CARBÓ	Mireia Carbó
14:00 – 14:30	NOTÍCIES EN XARXA	Oriol Pujadó i Maite Polo
14:30 – 15:00	ESPORTS EN XARXA	Marta Casas
15:00 – 16:00	CELOBERT	Lluís Gavaldà
16:00 – 19:00	LA TARDA	Marina Romero
19:00 – 20:00	EL CONCURS DE LA XARXA	Albert Vico
20:00 – 24:00	L'OBSERVATORI	Joan Catà
-20:00 – 21:00		El Dia al Punt – Notícies en Xarxa
-21:00 – 22:00		Esports
-22:00 – 22:30		L'observatori de l'economia
-22:30 – 23:00		L'observatori de la cultura
-23:00 – 24:00		Notícies en Xarxa nit i tertúlia

* **LA NOTÍCIA AL PUNT** després dels butlletins horaris de les 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18 i 19h.

Dissabte:

00:00 – 01:00	L'INTERNAUTA	Vicenç Partal
01:00 – 05:00	L'ALTRA CARA DE LA LLUNA	Nando Caballero
05:00 – 06:00	MÚSICA.CAT	R. Soldevila i Anna Traveria
06:00 – 06:30	BLAUMARÍ	Francesc Callau
06:30 – 07:00	SOM TERRA	Pilar Garcia
07:00 – 08:00	AMUNT I AVALL	Virtu Morón
08:00 – 11:00	MANERES DE VIURE	Jordi Sacristan
11:00 – 14:00	PROGRAMACIÓ LOCAL	La Setmana al Punt
		L'Informatiu i l'Agenda
14:00 – 14:30	NOTÍCIES EN XARXA	Anna Murgadas
14:30 – 15:00	ESPORTS EN XARXA	Guillem Barquín
15:00 – 16:00	EMPENTA	Pau Garcia-Milà i Jordi Collell
16:00 – 18:00	GENERACIÓ ANALÒGICA	C. Serrano i Ismael Agudo
18:00 – 21:00	EN JOC	Oscar Herreros
21:00 – 22:00	CATSONS	Gisela Puntí
22:00 – 23:00	MÚSICA.CAT	R. Soldevila i Anna Traveria
23:00 – 24:00	CLUB DEL COUNTRY	Rafel Corbí

Diumenge:

00:00 – 00:02	BOULEVARD	Enric Cusi
02:00 – 05:00	QUEDEM A LA RÀDIO	Eloi Roca
05:00 – 06:00	SELECCIÓ MUSICAL	
06:00 – 06:30	BLAUMARÍ	Francesc Callau
06:30 – 07:00	SOM TERRA	Pilar Garcia
07:00 – 08:00	AMUNT I AVALL	Virtu Morón
08:00 – 11:00	MANERES DE VIURE	Jordi Sacristan
11:00 – 14:00	PROGRAMACIÓ LOCAL	L'Informatiu i l'Agenda
14:00 – 14:30	NOTÍCIES EN XARXA	Anna Murgadas
14:30 – 15:00	ESPORTS EN XARXA	Guillem Barquín
15:00 – 16:00	SAPIÈNCIA	Mònica López
16:00 – 18:00	VIA VERDA	Josep M. Cano
18:00 – 21:00	EN JOC	Oscar Herreros
21:00 – 21:30	VA DE CASTELLS	Pep Ribes
21:30 – 22:00	MEZCLES DJ	Gerard Trench
22:00 – 23:00	CLUB DEL COUNTRY	Rafel Corbí
23:00 – 24:00	SELECCIÓ MUSICAL	

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

RECOLLIDA
I APLICACIÓ
DE PURINS

Tel. 973 524 072

610 606 413

CAL MOLINS - IVORRA

Plaça Major - Claret de Torà
telf. 973296008

Restaurant "Can Solé Xic"
Turisme rural "Cal Miramunt"
calmiramunt.claret@viladetora.net

Perruqueria
Carmen's
HOME i DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Serveis i Neteges
Segarra

Atenció personalitzada per a avis
i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova.

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59

sad_segarra@yahoo.es

assessoria

COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 317

Fax 973 473 644

e-mail: cofisco@telefon.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
i GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

ELS BOMBERS FAN UN CALENDARI BENÈFIC CONTRA EL CÀNCER

El col·lectiu de Bombers de Catalunya ha ideat un calendari benèfic per al proper any 2013. Tot i poder semblar que un calendari de Bombers és una cosa molt vista, aquesta vegada han volgut fer alguna cosa diferent, obtenint com a resultat un calendari solidari amb la Marató de TV3, enguany dedicada al càncer, i amb la participació de models, actors i actrius del moment. En definitiva, una manera diferent de ser solidaris.

Es tracta de setze pàgines on la imatge destaca per sobre de tot i on cada mes descriu una qualitat positiva. El preu és de 10 euros i es pot comprar per Internet a

www.calendari2013.org o a través de diferents punts de venda del nostre territori. En cas de comprar-lo per Internet, el cost d'enviament a casa (Catalunya i Espanya) és de poc més de 3 euros. Els beneficis seran enviats a la Marató d'enguany. A la mateixa web es pot veure, a banda d'algunes de les imatges del calendari final, el vídeo del *making off* del projecte, que ja supera totes les expectatives quant a visites realitzades. També s'està promocionant a través de diferents mitjans i, sobretot, per les xarxes socials.

(Publicitat gratuïta pel seu caràcter benèfic)

CALENDARI BENÈFIC CONTRA EL CÀNCER 2013

Ja a la venda

També al parc de Bombers de Torà !

Informació i venda a:

www.calendari2013.org

La Marató 3

Dusfort

RESTAURANT

CARNS A LA BRASA - MENÚ DIARI - ESMORZARS

HORARIS

De dilluns a dijous de 8 a 5 de la tarda
Divendres i dissabtes de 8 a 12 de la nit
Diumenges i festius de 9 a 12 de la nit

Ctra. 1412, (Calaf-Ponts) - 08281 CALONGE DE SEGARRA
Tel. 636.60.79.13 e-mail: restaurantdusfort@gmail.com

Torre de Vallferosa
Visiteu-la

EL VENTILADOR

Col·laborar en una revista que surt cada dos mesos i intentar reflectir temes d'actualitat, avui és una tasca pràcticament impossible, doncs aquesta actualitat és tan canviant que no hi ha manera d'atrapar-la.

Avui estic a 8 de novembre, poques hores abans de començar la campanya electoral de les eleccions catalanes més importants viscudes en aquesta etapa democràtica. Dic això perquè quan surti la revista ja tindrem els resultats electorals i sabrem si Catalunya vol, o no, caminar amb pas ferm cap al seu alliberament.

Segons les enquestes, no es discuteix la majoria de CiU, sinó que la discussió està en quina és la segona força política del Parlament. De qualsevol manera, sembla assegurada la majoria absoluta de forces polítiques que porten en el seu programa la celebració d'un referèndum d'autodeterminació.

Com s'ha arribat fins aquí? La cosa ve de lluny. Tot plegat, una maquinació del president Pujol. Tot va començar el 1996 quan el PP va guanyar per majoria simple les eleccions a Espanya. Aleshores Pujol va donar suport al PP a canvi del "peix al cove" amb la finalitat que a les properes eleccions, les del 2000, el PP obtingués la majoria absoluta i li pogués dir al president Pujol allò de "Pujol, enano, habla en castellano". Tot formava part de l'estratègia, mentre els independentistes

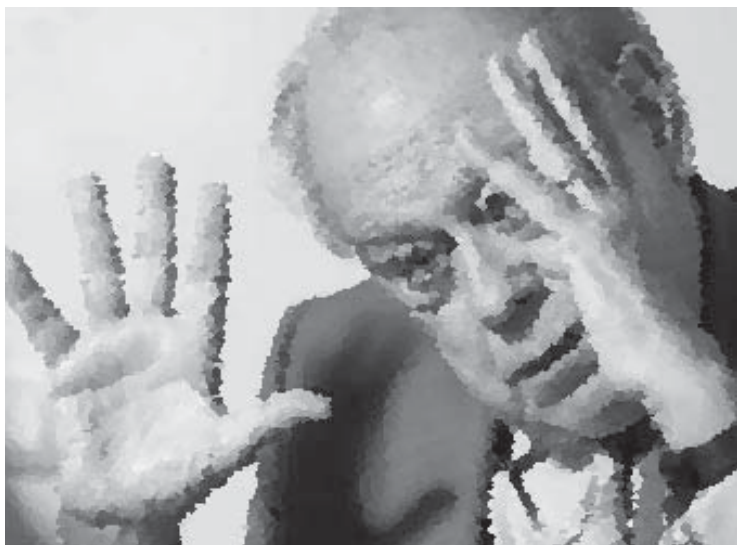
a Catalunya anaven creixent.

Vingueren les eleccions catalanes del 2003 i Jordi Pujol no s'hi presenta. S'hi presenta l'Artur Mas que les guanya per majoria simple i complint-se les previsions de Pujol, s'ajunten els del primer tripartit, no deixen que Mas pugui formar govern i és Pascual Maragall qui l'encapçala. L'objectiu de Pujol era que l'Artur Mas pogués agafar tremp vivint a l'oposició. Aquest procés va culminar amb un segon tripartit, el del 2006, en què s'hi va donar el toc de gràcia ja que el xarnego José Montilla és elegit president del Govern i es comença a posar en marxa la fàbrica d'independentistes anomenats "catalans empenyats". Fins i tot el president Montilla es veu obligat a assistir a la gran manifestació del 10 de juliol de 2010 en protesta per la decisió del Tribunal Constitucional de retallar l'Estatut fins a la mínima expressió, deixant-lo inoperatiu. Montilla va anar-hi en un intent desesperat d'igualar la manifestació.

Tal com tenia previst en Pujol, els independentistes anaven creixent, però encara "no toca". Arriben les eleccions catalanes el novembre del 2010 i Artur Mas s'hi presenta amb un programa ben rocambolesc i d'impossible compliment, que ni ell mateix es creia, l'anomenat Pacte Fiscal. Amb això, encara amb un electorat força imbècil que es creu semblant bajanada

JORDI PUJOL, L'ESTRATEGA

i un tripartit fet cendra, Artur Mas surt elegit President. Mentrestant, creixen els independentistes i es constitueix l'Assemblea Nacional Catalana.

Artur Mas sabia que el Pacte Fiscal no era més que una tocada d'ous per provocar el "xoc de trens" amb Espanya, absolutament necessari per si algun dia es volia convocar un referèndum d'autodeterminació. Per això, en l'últim congrés de CDC, s'afegeix als seus Estatuts l'objectiu de l'Estat Propi. Tot això amb la benedicció del president Jordi Pujol, que en realitat és l'estratega a l'ombra de la mateixa manera que ho fou Tito Vilanova al darrer d'en Pep Guardiola.

I ja som a l'11 de setembre d'enguany, dia en què l'Assemblea Nacional Catalana convoca la gran manifestació amb el lema "CATALUNYA, NOU ESTAT D'EUROPA". Diuen que va anar-hi un milió i mig de manifestants reclamant la independència de Catalunya de l'Estat espanyol mentre que l'Artur Mas encara parlava

de l'impossible Pacte Fiscal. El dia 12 de setembre, el nostre president, conscient que aquest era l'últim tren que passava, hi puja en marxa i es declara el nostre Moisés que ens conduirà a la terra promesa on de les fonts hi raja llet i mel.

El gran estratega Jordi Pujol i Soley ho tenia tot ben planificat des de l'any 1996 i sembla que tot es complirà a la perfecció. De fet, espero que es compleixin els pronòstics pel bé del meu futur econòmic. Us ho explico: gràcies en bona part als meus comentaris a Llobregós Informatiu, he aconseguit una plaça d'assessor al departament de presidència de la Generalitat, tasca a la que em dedicaré de forma exclusiva a partir del 26 de novembre si els resultats electorals són els que s'esperen. Agraïxo la paciència que han tingut amb mi els lectors de la revista i espero que el Consell de Redacció sàpiga trobar algú que em pugui substituir per tirar endavant aquesta secció.

Per tant, companys i companyes, aquesta és l'última intervenció en aquesta secció i sapigueu que si aneu a Barcelona i passeu per la plaça de Sant Jaume, aquí teniu un amic a qui podeu saludar i prendre un cafè.

Galderich Recasens

*Us agraeix la
vostre companyia.
Fins aviat.*

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

EN RECORD DE LA MEVA MARE

Diuen que l'amor és una de les forces més grans del món i si ve d'una mare, encara més. Nosaltres ho sabem, oi mama? Fa poc més de 34 anys, vas ser mare i des d'aquell moment no vas deixar d'estimar-me ni preocupar-te per mi ni un sol instant. Ens has acompanyat i recolzat en els moments durs i també hem gaudit de molts moments bons de la vida. Al teu costat, cap mur no semblava difícil de travessar i no hi havia cim prou alt per assolir. Érem inseparables. Com sempre deia formàvem un equip perfecte. Potser el nostre camí junts ha estat tan curt perquè el vivíem molt intensament.

Un dels nostres moments més feliços va ser el dia que vaig llegir la tesi. Ho havíem aconseguit! Fins i tot,

te la vas llegir sencera. El que més t'agradava eren els agraïments en lloc de les fórmules i els teoremes, que els veies com quelcom difícil de demostrar.

No cal que et digui que se't troba molt a faltar a casa i que et necessitem. Te'n vas anar tan ràpid que no vaig tenir temps ni d'apuntar-me el temps de cocció dels panellets. El buit que has deixat és molt gran, és normal tenint en compte tot l'amor que ens regalaves cada dia. Ara amb el papa, l'omplim de records, d'expressions teves, de llocs on vam anar, d'instantos de vida que vam compartir i assaborir amb tu. Intentarem acabar els projectes que vam esbossar i dur el millor

possible la torxa que ens has deixat. Esperem que te'n sentis orgullosa.

Et vull agrair que m'hagis regalat la vida (si sóc aquí, en part, és gràcies a tu) i sobretot que me l'hagis omplert de petons. Per aquest motiu, et vull regalar un ram de petons i n'estic segura que t'agradarà. No hi ha res més tendre, màgic i meravellós que segellar un final amb un petó i tu ho saps molt bé.

Petons dolços amb perfum de mare,
petons tendres que amassen l'ànima,
petons amables que acompanyen la vida,
petons energètics que donen força per lluitar,
petons d'il·lusió que descriuen nous projectes,
petons que floreixen en forma de somriure,
petons cuinats en una carmanyola,
petons cosits a la motxilla,
petons de bon dia, de bona tarda i de bona nit,
petons i més petons que escriuen un punt i final.

Noèlia Viles

SEMBRAR PER COLLIR O ADÉU-SIAU

Sembrar és el que hem estat fent aquestes últimes setmanes els pagesos de la Vall. És un procés ben senzill i a la vegada laboriós i precís. Cal colgar les llavors al terra i esperar el naixement d'unes plantes que ens acabaran donant els fruits desitjats. Pel que veieu és el mateix mecanisme per el que està passant Catalunya a dia d'avui. Tots, i quant dic tots vull dir tothom que tingui dos dits de front, ens hem de posar a sembrar les bases d'un nou país independent i amb projecció de futur.

Tenim dret a collir els fruits que produïm la gent que treballa a Catalunya i a gestionar-nos els nostres recursos i és que així no podem seguir de cap de les maneres donant diners a Espanya sense retorn. Estem farts que se'ns toregin. Ja n'hi ha prou de corrupcions dins l'administració econòmica i política del primer a l'últim càrrec; ja n'hi ha prou del malbaratament de fons

"la Caixa"

Torà
Pl. de la Creu - Av. Solsona
25750 Torà
Tel. 973 46 40 20
Fax 973 47 38 15
e-mail: oficina.4378@lacaixa.es

públics i us poso com exemple els 437.000 euros que pagarem entre tots per la nova pàgina web del senat espanyol i la restitució dels ipads que molts diputats havien “perdut” o se’ls havien “robat”, això sí sempre suposadament; ja n’hi ha prou de ministres com en José Ignacio Wert (ministre d’educació, cultura i esports) que volia ni més ni menys que espanyolitzar els nostres nens i nenes perquè se sentin tan orgullosos de ser catalans com de ser espanyols; ja n’hi ha prou dels abusos de les entitats bancàries vers milers de famílies. A Catalunya quasi hi ha un centenar diari de desnonaments o sigui persones que perden la casa i que a més a més en la majoria de casos segueixen mantenint els deutes amb uns bancs que, per més inri, han estat en molts casos rescatats amb diners de tots. La paradoxa és d’una crueltat extrema i per tant ja n’hi ha prou també que les nostres administracions públiques tendeixin més a protegir els interessos de les entitats financeres abans que les famílies.

Ja ho veieu, no anem de cap manera i per postres campanya electoral i eleccions, o sigui més del mateix i a veure que passarà després. El que està clar és que estem immersos en un procés nou on ja no hi ha possibilitat de tirar marxa enrere i és que si no ens en sortim d’aquesta moguda adéu-siau com a nació i com a poble i de rebot més canya per a tots els catalans i catalanes.

Josep Verdés

RESTAURACIÓ (?) DEL MONESTIR DE CELLERS

El monestir de Cellers està enclavat al final d’una vall solitària, eixuta i silenciosa, envoltat d’una terra i boscos que es moren cada dia per la inconsciència.

Cellers i els seus voltants són terres que carreguen amb un passat dur, d’atmosfera ombrívola, banyades de colors antics. Un indret hermètic, on són molt pocs els qui s’acosten a visitar-lo; bellesa subtil sota l’atmosfera brillant de la boira, guardiana del lloc.

Molts van galopar per aquesta vall, terra de page-

sos i cacics, plantant i collint, en un temps molt semblant al d’ara, amb amos i senyors i el ja sabut i terrible temor al càstig. És la història i res no ha canviat fins avui, només s’ha transformat i tapat com un passat oblidat, restant la pedra com a testimoni mut i permanent, ara, en una societat impossible d’equilibrar.

Aquest estiu passat s’ha vist i sentit arribar pel camí de Cellers unes màquines de construcció, igual com va passar amb el passeig de Torà, pics i pales, obrers i demés que anaven al Monestir, per fer una “restauració” en la rectoria caiguda.

Els veïns del poble de Cellers, curiosament professionals de l’art i la cultura, van preguntar i van tornar a preguntar al Patrimoni, a l’Ajuntament, sacerdots, veïns i pagesos, i ningú va saber respondre. No han estat informats d’aquesta reparació.

Cal remarcar que a l’Ajuntament hi ha arxivat un projecte de gent de cultura del poble, per fer un lloc d’educació i repòs a la rectoria, que esperem que es faci realitat, pel bé de les nostres futures generacions i persones que necessitin atenció, recolzament i descans.

Aquí no solament es tracta d’una consolidació estructural, sinó d’una parcial recuperació d’un volum aprofitant així la creació d’una vivenda amb tot el confort modern a la planta superior.

Un es pregunta si aquesta obra realment està controlada per un seguiment professional. No s’indica informació de llicència d’obra, ni de la constructora, ni d’un arquitecte especialitzat. On són els arqueòlegs o historiadors i els representants de Patrimoni? No se n’ha fet cap valoració?

Fa mal a l’ànima veure les bigues noves de formigó al porxo o totxos de vidre en algunes finestres. A més, impressiona la descara en tirar runes pels voltants amb poc respecte per la natura i les plantes de l’entorn.

Qui vigila l’adequada execució i la metodologia tradicional que s’haurien d’aplicar en un edifici d’aquesta categoria històrica? Aquesta construcció és d’interès comú, és la història de tots els que van habitar o habitem a la Vall i és part del Patrimoni cultural del poble.

Antonieta Zaccarelli
(Llicenciada en Belles Arts)

ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL
ET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET
ETISAT I BOLQUET PLUMA - PALETISAT I BOLQUET PLUMA - PAL

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com

Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 - Tel 973 476 055
25753 - SANAÜJA (Lleida)

ATAAC FRONTAL

Quan aquestes ratlles arribin a la vostra consideració ja s'haurà celebrat la contesa electoral i estarem immersos de ple en la recta final que ens ha de conduir de dret a les festes de Nadal, d'any Nou i sobretot a un calendari propici a fer balanç d'una anyada que ha esdevingut farcida d'esdeveniments que a ningú han deixat indiferent.

Sigui el que sigui el resultat del dia 25 N, hem de treure la conclusió que les coses aquí a Catalunya, en el pla institucional i identitari, aquest any 2012 han sofert un gir de 360 graus que va començar l'onze de setembre i es va materialitzar aquell dia en què el cap del govern d'Espanya, el Sr. Rajoy, va etzibar un cop de porta als morros (amb perdó) del Sr. Mas dient-li que no hi havia res a negociar. Plou sobre mullat. Si el govern de la Generalitat no en tenia prou amb afrontar la crisi galopant que afecta tanta gent, i per adobar-ho amb retallades a tots els nivells, ara caldrà sumar-hi la travessia inevitable que li va assenyalar la negativa rajoyana.

A propòsit d'aquesta nova situació, impensada dos mesos enrere, permeteu-me la llicència d'assenyalar en dos blocs un dilema estretament lligat al plebiscit que en principi ha de mobilitzar tota la ciutadania.

Un i primer. Si una part important de la població catalana pateix un seriós problema de manca de recursos i menystinguda la dignitat, com podem demanar-li que vagi a votar? Com podem incentivar aquell pare de família amenaçat de desnonament? I aquell altre que arribat el dilluns i en anar a treballar es troba amb la fàbrica tancada? I més enllà el cap de família a qui se li ha esgotat el subsidi i no troba feina? Com motivar aquell jove, sobradament preparat, que no té altra alternativa que emigrar per manca d'oportunitats de treball? I aquells avis i altres dependents als que han retallat l'ajuda imprescindible? I tants i tants que són víctimes d'un sistema econòmic injust i abusiu?

Malgrat tot, és inevitable la consideració que moltes de les situacions personals negatives que es registren

al nostre meridià no serien tan punyents si el sistema fiscal entre Catalunya i la centralitat fos d'altra manera i no sotmès a la gasiveria mesetària. No sols injust sinó estudiantament deficitari.

Segon i últim. Curt i ras: s'ha arribat fins a aquest punt de no retorn per culpa aliena i ara tot són laments i

sobretot amenaces i mentides que il·lustren el nivell(?) de la classe política que ens toca sofrir. Aquí en teniu una mostra.

Com pot ser que un president autonòmic digui que els catalans vivim bé gràcies als diners que la seva comunitat envia al Principat? I que estimuli el retorn d'aquells que van emigrar fugint de la precarietat "extrema"?

Que una *pepera* nostra s'atreveixi a posar en solfa els títols universitaris atorgats als estudiants de Catalunya?

Que un ministre "*o-wert-a-ment*" faci una declaració de guerra a la nostra llengua i pretengui espanyolitzar-nos a tots?

Que una vicepresidenta del govern arremeti descaradament contra les delegacions / ambaixades

arreu, establertes per la Generalitat?

Que un exministre "*boníssim*" acusi de colpista al president Mas?

Que altres ministres tant econòmics com justiciers no es mosseguin la llengua i disparin sense contemplacions?

I fins i tot que un expresident, "alma mater" de la FAES i de bracet amb un premi Nobel estranger —quin atreviment tan inoportú del peruà!— es despatxin a plaer i se sumin a l'exèrcit que dispara sense treva per reduir els discos catalans?

Resumint. Estem arribant a un punt sense retorn que ningú no sap com acabarà. En qualsevol cas podem estar segurs que, a la vista de la marxa del guió, si fos possible tornar enrere, la negativa del Sr. Rajoy envers el Sr. Mas potser no s'hauria donat. Almenys amb la barroeria en que es va produir.

Albert Brau i Bagà

RUÏNA GOLF RESORT

“Ara, les màquines estan aturades. Demà, a la clarejada, tornaran a funcionar; cauran parets, i les cases, espelletades, ensenyaran les entranyes estremides, encara vives, encara amb l’escalfor dels qui tot just acabaran d’abandonar-les”. En aquest fragment de Jesús Moncada, l’escriptor ens parlava dels dolorosos treballs d’enderrocament de la ciutat de Mequinensa, a la Franja de Ponent, setmanes abans que fos negada per les aigües del pantà. La tristesa de veure com mor tot un món devia ser insuportable i es fa difícil d’explicar el mecanisme pel qual es força una ciutat a desmantellar-se: es necessita aigua per regar els camps; electricitat per a les fàbriques, els devien dir; i a pocs els importava que allò fos a costa de buidar la casa de fotos, d’endur-se els mobles dels besavis i carregar les bèsties del corral per deixar una part de cadascú, la vida viscuda, ofegada sota l’aigua.

De fet, l’exemple de Mequinensa ens certifica les paraules d’Oriol Nel·lo, geògraf, quan afirma que els grans fenòmens històrics deixen sempre la seva petjada sobre el territori. Que ho preguntin si no a Baudelaire, escandalitzat per les reformes del baró Haussmann a París, que obrí grans avingudes on hi havia carrerons; o a l’Holanda dels segles passats, que excel·lia en hidràulica per guanyar terrenys al mar. És ben clar que totes aquestes són decisions conscients i de gran ambició. Jugades d’estratègia que aposten desacomplexadament per uns valors de desenvolupament territorial i econòmic, malgrat que sovint impliquin el sacrifici d’històries particulars i un cop de destrall a l’imaginari pintoresc.

Ara que l’esvalot de grues i dúmpers ja fa temps que ha parat, ens queda un silenci amarg, mescla de deserció, preocupació i sofriment. I quan Alemanya ens tenalla amb l’austeritat com un pou sense sola; també ha de ser una arquitecta d’aquell país qui ens mostri tota la cruesa de la “topografia del lucre” que hem anat construint amb la complicitat de molts. Parlo del llibre *Ruinas modernas*, de Júlia Schulz-Dornburg que, per a mi, és una obra reveladora per a entendre la irracionalitat dels últims quinze anys a Espanya. L’obra es basa en un recull de fotografies, fetes per l’autora, que mostren urbanitzacions fantasma a tot l’Estat. Les imatges van acompanyades de plànols simples de tota la promoció i una breu explicació del procés de gestió urbanística. Tots són projectes avortats per fallida de les empreses promotores. Alguns, en fases molt prematures, es queden als primers moviments de terres, però també hi ha urbanitzacions senceres gairebé acabades, però mai habitades ni en funcionament. Per altra banda, hi trobem exemples de promotors i ajuntaments optimistes, com els que van idear el “Complejo de aventuras Meseta

Ski”, tot confiant que el canvi climàtic provoqués nevades a Tordesillas, prop de Valladolid. La majoria, però, són al litoral murcià i andalús –també a Catalunya– i lògicament incorporen camps de Golf. Es venien amb noms i eslògans tan suggerents com “la España real”, “El Reino de Don Quijote” i la germana petita d’un mite: “Marina d’Or Golf”.

Parlem, en definitiva, de ciutats fantasma que han mort abans de néixer i que ara estan colonitzades per la vegetació. El treball de Schulz-Dornburg és gairebé un inventari forense de les nostres misèries. Dels deliris de grandesa, d’irracionalitat i de molta, moltíssima,

vergonya. Rafael Argullol defineix el procés com “El gran saqueo” i rescata un informe elaborat per la parlamentària danesa Marguete Auken que denunciava l’impacte de la urbanització extensiva a Espanya. El document es troba fàcilment a internet, ja que va ser aprovat pel Ple del Parlament Europeu. Sembla una crida als ciutadans espanyols a protegir-se dels seus propis governs i, per tant, d’ells mateixos. Molts catalans ja en tenen una idea al respecte; però ningú no sap què fer amb tots aquests carrers inhòspits i cases inacabades al mig del no-res. Perquè si Roma va tenir a Giovanni Battista Piranesi, que feia gravats de les seves ruïnes; em pregunto perquè totes aquestes urbanitzacions-ruïna no es mereixen també els serveis d’altres artistes. De fet, als candidats a ocupar aquests llocs, no els exigiria boina o vida bohèmia, ni fins i tot domini de l’aquarel·la. Només procuraria que tinguessin una certa destresa en la demolició controlada d’edificis i d’estructures. Aquests són, avui dia, els artistes que realment necessitem.

Roger Besora
roger.besora@gmail.com

“ESPAÑOLIZAR”

NO ÉS PAS NOU

Fa unes setmanes el ministre d'educació, cultura i esport espanyol, José Ignacio Wert, admetia al Congrés dels Diputats que la voluntat del seu govern era “españolizar a los alumnos catalanes”. És podria dir més alt però no més clar. Wert, un home que prové de l'extinta UCD, que ha passat per la fàbrica ideològica de la FAES, i que n'és ferm i bel·ligerant defensor de les seves tesis, opinava que el sistema educatiu català exagera fins a la caricatura amb els elements propis de la seva història i de la seva cultura dintre d'Espanya. Per això, calia canviar-ho.

És evident que l'aposta d'espanyolització de Wert no respon a cap altre objectiu que no sigui conegut dins la nostra història d'ençà de la desfeta de 1714. Durant els segles XVIII i XIX són múltiples les exhortacions i les prohibicions a l'entorn de la nostra llengua. Ja al segle XX, l'adveniment de la II República espanyola permeté dotar el català de l'estatus de llengua oficial a Catalunya,

El mossèn de Sanaüja va ser denunciat per fer els sermons en català

cristiano”, associant “*cristiano*” amb el castellà o espanyol.

I en aquest context de persecució de l'ús del català dins l'Església, pot servir un exemple ben proper i

significatiu, ocorregut a Sanaüja l'any 1939. El 27 de març d'aquell any, des del Puesto de la Guàrdia Civil de Mollerussa, s'informava al delegat d'Orden Público de la Provincia de Lérida que d'acord les ordres rebudes “... en todos los actos y comunicaciones de carácter oficial, civiles o religiosos, es obligatorio el uso del idioma castellano, único oficial de la España Nacional, no procediendo por tanto, que en los actos de carácter eclesiásticos se haga uso de otros dialectales por tener aquella norma general y obligatoria aplicación en las manifestaciones públicas cualquiera que sea su índole de la vida del Estado. Y habiendo sido originado esta resolución por una consulta elevada por esta delegación al tener noticia de que el Cura Párroco de Sanahuja, pronunciaba en Catalán los sermones y pláticas religiosas, tengo el honor de comunicarlo a V. S. por si tiene a bien hacerlo a su vez a todos los Puestos de la Comandancia de su digno mando para conocimiento y norma en los casos que puedan presentarse.”

I perquè després el rei espanyol afirmés el 2001 que “a nadie nunca se obligó a hablar en castellano” i que “Nunca fue la nuestra lengua de imposición, sino de encuentro: fueron los pueblos más diversos quienes hicieron suyo, por libertad libérrima, el idioma de Cervantes”.

El miracle és que hàgim sobreviscut i, amb nosaltres, la nostra llengua i la nostra cultura. Espero que algun dia, en llibertat plena, puguem reconèixer tot aquest esforç de centenars de milers, per no dir milions, de resistents de la nostra nació que, amb voluntat ferma, han fet possible haver arribat providencialment fins aquí.

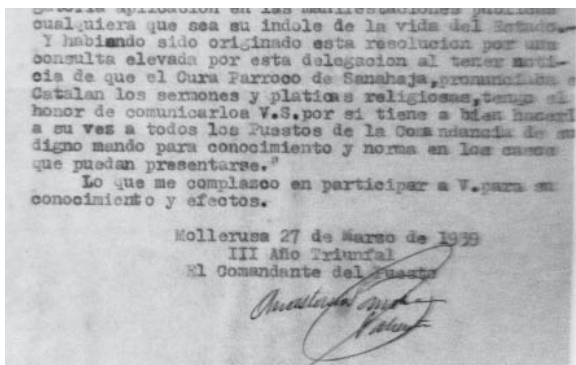
Jordi Oliva i Llorens
Historiador

Processó de Corpus a Sanaüja, 1927

per bé que no foren pas poques les veus contràries, amenaçadores i combatives des d'uns mitjans que, com l'ABC, acostumaven a identificar la defensa del català amb el separatisme, la qual cosa els esperonava a reclamar una intervenció fins i tot militar.

La persecució política de la llengua i la cultura catalanes arribà al seu màxim històric durant la Guerra Civil, a les terres ocupades per l'exèrcit de Franco l'abril de 1938, i en la postguerra sota el règim feixista del dictador. “Si eres español, habla en español”, resava un lema pintat a les parets de molts pobles de Catalunya, a més a més de la premsa escrita. La consigna, i objectiu alhora, era fer desaparèixer tota mena de manifestació cultural pròpia i circumscriure la llengua exclusivament en l'àmbit familiar. Fins i tot el català era prohibit a l'Església de Catalunya, com ho demostra aquella frase imperativa del “habla en

Fragment del document ordenant predicar en castellà

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

Victòria Massana Bajona

La Victòria va néixer a cal Solé de Joval (Clariana de Cardener) i és la sisena de 12 germans. Tres germanes més s'han arrelat també a la Vall del Llobregós, dues d'elles a Torà: la Josefina, casada amb el Josep de cal Farguell, i la Immaculada, casada amb el Ramon, de ca l'Espardenyer; i una altra a Calonge de Segarra, la Montserrat, casada amb el Josep M. del Bosch del Nadal. La Victòria, ja de jove sempre li agradava molt fer manualitats, i ella mateixa es feia la roba. L'any 1964 es va casar amb el Josep M. Noguera, d'Anfesta, i van viure a cal Noguera Vell, una casa que estava situada a la costa del castell. Va tindre una filla, la Immaculada, i ara té dos néts, el Gerard i el Marc.

L'any 1978 es van traslladar a viure a la casa nova, feta pel Josep M., que està situada al pla del poble.

La Victòria cada dia cuida els seus conills, les seves gallines i a la tarda quan ja té tota la casa arreglada es fica a fer el que a ella li agrada, el patchwork. Fa unes coses tan boniques, tovalloles, coixins, tapetes...

Tot per a la seva família. La cuina sempre li ha agradat i avui ens presenta un plat cuinat amb un dels seus conills. Esperem que us agradi. *Rosa Vila*

CONILL A LA CASSOLA

Ingredients

- 1 conill de 1,300 g
- Oli d'oliva i oli de soja
- Sal
- 1 ceba
- 1 tomàquet
- 2 o 3 gralls d'all

Preparació

Primer tallarem el conill en 8 trossos, el rentarem ben net i el salem. En una cassola hi ficarem l'oli i li donarem unes quantes voltes fins que agafi una mica de color. Després hi afegirem el tomàquet i la ceba, i omplirem d'aigua fins a tapar tot el conill; ho deixarem a foc fluix fins que s'hagi begut tota l'aigua.

Picarem els alls i els ficarem a la cassola; tornarem a ficar més aigua fins a tornar a cobrir el conill. Ara el fiquem al forn (encès per sota) i fins que s'hagi begut tota l'aigua.

Bon profit!

TERÀPIES MANUALES

"Recupera la SALUT i el BENESTAR"

- Kinesiologia Holística
- Drenatge Limfàtic
- Quiromassatge i massatge en estirament
- Flors de Bach
- Reflexoteràpia podal

Carme Alsina. Tel. 938698534 - 635661405. **CALAF**

HORES CONVINGUDES i també DOMICILIS

*Al servei de la comarca
des de 1895*

*Telèf. 938698019
Floristeria 938680301*

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

*Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins*

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Folguera a Jorba s/n
08280 CALAF

Telèfon 665 63 35 20

MÚSICA

RECOMANADA

Dani Vidal

En aquest número recomanem el primer CD del grup de metall Siroll!, format per membres de Solsona, Cardona i Llanera (Vall del Llobregós).

SIROLL! **“Predica el Mal”** **(Gravat a estudis Comunicapro, 2012)**

La banda de metall Siroll! presenta el seu primer treball, “Predica el mal”, vuit cançons en català carregades de ràbia, crítica i un toc d’ironia que dona un caire especial a les lletres.

El grup, format el 2008, ha trobat per fi una formació estable, després de passar per alguns canvis. Els seus actuals membres, veïns de Solsona, Cardona i Llanera, han pogut engrassar aquesta màquina de metall anomenada Siroll!

Albert Colell, la màquina del tempo – bateria

Richard – guitarra elèctrica i cors

En Venty, guitarra estètica i veu

N’Stèrbul, baix

La manera de definir el seu estil és complicada, ja que tenen una gran variació rítmica a les seves cançons i toquen una gran diversitat d’estils dins del metall. El grup ho defineix com a *free metal* ja que les seves cançons no solen seguir una estructura, un ritme, una melodia o un tempo constant.

Les seves lletres, que són de temàtica social, abasten àmbits que afecten el dia a dia i la vida en general. El treball que presenten va ser enregistrat, mesclat i

masteritzat entre el gener i febrer del 2012 als estudis Comunicapro, de David Jounou, a Biosca.

També tenen un videoclip del tema “Alarma social”, que es pot veure al Youtube i al Facebook de la banda.

Si us agraden els sons més durs no podeu deixar passar aquesta banda, que avança a poc a poc però amb pas ferm per demostrar que a les nostres contrades el metall encara està molt viu!

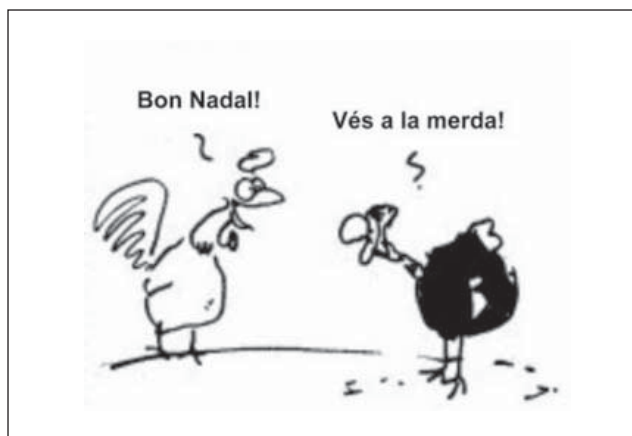
Punts de venda: Cardona: Gaèlic Irish pub (plaça de la Fira), Berga: La Ginesta (plaça Maragall) i Cal Gou de Sant Serni.

SUDOKU

	6			1				9
2				7				1
	4				3	8		
	7	4					1	
	9	5						
		2	5	4	6	8	9	
3	2			9			4	5
	5	9				1		
					5	9	7	

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

El
mis
sat
ge
ama
gat

En aquest codi QR està amagat un missatge. Us convidem a desxifrar-lo i enviar la solució per correu electrònic a info@llobregos.info, indicant les dades del remitent: nom i cognoms, adreça i telèfon. El dia 1 de gener 2013, d'entre els encertats se sortejarà una subscripció gratuïta per 1 any a la nostra revista.

ENDEVINALLA

Lloa't sigui sempre Déu
que crea les meravelles;
Jo tan sols en tinc un peu
i tinc cinquanta costelles.

ACUDIT

En un campament d'estiu de la Vall del Llobregós, hi havia una monitora que tenia, en una rotllana, nens i nenes de 5 a 8 anys i els parlava del tema de la por.

- A veure, Pere, tu de què tens por?
- De l'home del sac.
- Pere, aquest home no existeix, només és una llegenda.
- I tu, Maria, de què tens por?
- Jo, de la nena de l'"Exorcista".
- Maria, aquesta nena tampoc no és de veritat, només és una pel·lícula.
- I a tu, Joanet, què és el que et fa més por?
- Em fa molta por el Dràcula.
- Aquest també és un personatge que no existeix. No és de veritat així que no t'ha de fer por.

- I tu, Jordi, de què tens por?
- Jo, senyoreta, del "Mala Men".
Tots van quedar en silenci, mirant-se els uns als altres sense saber què, fins que la monitora va preguntar:
- El "Mala Men"? No l'havia sentit mai aquest nom!
- Jo tampoc no el conec -va respondre en Jordi-, però deu ser el més terrible que ha passat mai per la terra. És tan dolent i terrorífic que el seu mal ha durat segles i segles. Miri si deu ser dolent que la meua mare, totes les nits quan acaba les oracions, sempre demana el mateix: "no ens deixis caure en la temptació i lliura'ns del "Mala Men".

REFRANYS DE DONES

En el marit, prudència i en la muller, paciència.
La taula i el bon marit, a la cara es porta escrit.
La mitja taronja sort el que la troba.
Qui es casa per interès, esclau de sa muller és.
Dona casada, del seu marit és reina o esclava.
Dona jove i home vell, hi ha gat amb cascavell.
L'home mana i la dona fa el que vol.
De marits i de mullers, prou en passen pels carrers;
però de mare no n'hi ha cap més.
Mare i filla caben en una camisa; sogra i nora, ni en tot Barcelona.

SOLUCIONS: pàgina 53

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h 973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:

JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident · Tel. 973 473 455 · TORÀ

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

Tu ets Llobregós
Fes un regal

Regala Llobregós
...regala't !

PINTURA
I DECORACIÓ
TÀSIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

FUTBOL

Sanaüja i Torà juguen el primer "derbi" del Llobregós

Pere Parramon. - A començaments del mes de novembre es jugà a Sanaüja el primer "derbi del Llobregós" de la temporada que enfrontava els equips de Sanaüja i Torà, de gran rivalitat històrica. Va ser un partit jugat molt intensament per part dels dos equips, que sembla ser que estan molt igualats en potencial i qualitat.

Un partit, al mateix temps, molt travat, que no es va començar a resoldre fins a la meitat de la segona part, quan tots dos equips tingueren oportunitats de marcar més gols. El

1-1

**Un partit molt travat,
que no es va començar
a resoldre fins a la meitat
de la segona part, quan
tots dos equips tingueren
oportunitats de marcar
més gols**

resultat final fou d'empat a un gol, resultat que deixà insatsfets als dos equips, ja que tant els uns com els altres havien tingut a les seves mans l'oportunitat de guanyar.

De fet, tots dos equips van molt igualats en la classificació: el Torà està situat en lloc desè amb sis punts, seguit del Sanaüja amb cinc punts.

L'equip de Torà disposat a iniciar el partit

El Sanaüja prepara l'estratègia als vestidors

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA ROVIRA

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

AVANGUARDIA

M^o Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

LA VALL DEL LLOBREGÓS EN BTT

Sona el despertador i les agulles marquen les vuit del matí. Tot i l'agradable escalfor del llet un cop començada la tardor i desplegadas les mantes del fons de l'armari, toca vèncer la son i abandonar el jaç de nit. Un parell de torrades amb tomàquet i un got de llet i tot llest per començar a engegar la maquinària. En Joaquim ja està impacient esperant a sota casa per començar a fer voltar les bieles de la bicicleta; com és habitual, ell serà una vegada més el meu incansable company d'aventures sobre les dues rodes.

El dia es presenta un xic gris, amb petits bancs de núvols i de boira baixa, tot i això la temperatura no és

La ruta pel GR de la Vall del Llobregós és plena de contrastos i d'insòlits paisatges, que es van succeint i alternant quilòmetre a quilòmetre fins a descobrir-ne el fons de les seves entranyes més profundes

gipsícoles, anem avançant deixant enrere poblacions com Ivorra, amb la seva torre com a única resta visible de l'antic castell medieval, la capelleta de Sant Pere dels Murinyols situada als *Empalous* o el nucli de Palouet.

Arribats a Biosca, resseguim el pas de la riera que porta el seu nom per enfilar-nos pel costat de la llera del torrent de Manonelles i Cabirols, en

direcció a les Vinyes de Padollers. Portem ja més de 20 quilòmetres i toca reposar les forces, uns quants fruits secs que el Joaquim ha portat per a l'ocasió i un glop d'aigua ens ajudaran a seguir pedalant sense perdre el ritme, suau, però constant.

excessivament freda i en poques pedalades entrarem en calor. La ruta de la Vall del Llobregós és plena de contrastos i d'insòlits paisatges, que es van succeint i alternant quilòmetre a quilòmetre fins a descobrir-ne el fons de les seves entranyes més profundes.

Comencem amb unes pujades exigents però divertides; els corriols de la zona dels Enconills ens dibuixen un mantell de turons amb el guix com a element comú. Les guixeres o gesses constitueixen una part important del teixit geològic de la vall, d'una singularitat característica i d'un poblament vegetal científicament indiscutible segons els experts.

A través d'aquestes estepes guixenques i matollars

El paisatge va canviant de mica en mica, al mateix temps que el relleu resulta més accidentat. Els matollars deixen pas cada vegada més a les alzines i els roures, que conviuen entre grans extensions de pinassa. Les masies i els camps de cereal, recentment sembrats, també configuren la realitat del nostre territori, on la petjada de l'home ha conviscut en equilibri des de fa segles amb la natura.

Ens acostem al clot dels nens xics, necròpolis medieval de difícil datació (s.X al s. XIII) situada al costat de la rasa de la Vilella: 12 tombes excavades a la roca, 5 d'elles excepcionalment petites, són les que configuren el jaciment. Des d'aquest punt podem observar a l'oest el Mas Piquet i un xic més al sud els masos de Sucarrats i

Guillons, exemples de l'habitat d'aquest indret, configurat per petites agrupacions de cases o masos aïllats.

Seguim avançant per un petit corriol que ens aboca a un camí tranquil que s'enfila, amb forts pendents, en direcció nord fins a assolir l'encreuament amb l'antiga carretera. Si ens desviem lleugerament de la ruta trobem l'església de Santa Maria Sasserra, actual parròquia de l'antiga Baronia de Vallferosa, en substitució de la de Sant Pere Màrtir situada al nucli antic de Vallferosa.

Continuant amb l'itinerari establert, un tram pronunciat de baixades ens deixa reposar una mica i relaxar-nos uns instants fins a assolir el Mas de Clavells, una gran construcció pairal que encara conserva els antics cor-

erals i dependències. Des d'aquí la baixada continua, però ara en forma de corriol pedregós que ens obliga a mantenir la concentració durant tot aquest tram per evitar una caiguda no desitjada.

Al final del corriol arribem a un dels indrets més emblemàtics i bonics de la Vall de Llanera: la imponent i majestuosa Torre de Vallferosa. Per a molts la joia de la corona d'aquesta ruta i de tota la contrada i part del més enllà. La Torre de Vallferosa és una construcció militar de 33 m d'alçada datada el s. X i considerada, per a molts, l'obra mestra de l'arquitectura militar europea del segle en qüestió. Durant molts anys va ser un element de vigilància clau, situat a la frontera amb el món àrab al llarg de la reconquesta. Bocabadats, com si fos la primera vegada, restem uns instants observant la immensitat de la torre, on a dalt és hissada una senyera estelada que ens recorda una vegada més l'esperit de lluita del nostre poble.

Un cop fet un breu descans, empenem de nou la marxa i seguim per un corriol que ens porta fins a uns prats on les vaques fan de l'herba les seves delícies. Les pujades cada cop més pronunciades i l'acumulació de quilòmetres a les cames es comencen a notar... En portem gairebé 40 i encara ens queda una bona tirada. El següent poble que deixem enrere és Sant Serni, un petit nucli on encara és respira la tranquil·litat i l'autenticitat de la vida al món rural, en un entorn acollidor i agradable.

De sobte, unes pronunciades baixades ens endinsen cap a les profunditats de Llanera per recórrer al costat del seu riu llargues i frondoses extensions de bosc. Els capricis de la mare natura en aquesta època de l'any fan que l'espectacularitat del paisatge sigui única. Verds, marrons, ocres, vermells, grocs... Com si aquesta ens volgués mostrar tota la seva bellesa en forma de colors i contrastos pedalem atònits intentant copsar cada detall que la tardor ens revela.

Sense adornar-nos-en gairebé, arribem al Castell de Llanera (s.XI). Actualment, es troba en runes però se'n conserva l'estructura principal del que havia estat un gran castell en la seva època, i que més endavant fou concebut com a casal senyorial. L'acompanyen l'església de Sant Martí i un petit cementiri.

La Torre de Vallferosa és la joia de la corona d'aquesta ruta i de tota la contrada i part del més enllà

Seguim sense perdre gaire temps i enfilem les pujades que ens conduiran fins al poble d'Ardèvol. La gran torre rectangular datada del s. XI amb les restes del revestiment cilíndric esfondrat no passa desapercebuda. Aprofitem per omplir un xic d'aigua i menjar un parell de barretes per afrontar el tram final del recorregut.

Les cames comencen a pesar però ara ja no s'hi val a defallir, la bellesa del paisatge i els contrastos del recorregut compensen per complert tot l'esforç. El terreny va planejant i els quilòmetres van passant. Gairebé 50 i arribem al petit nucli de Claret de Figuerola o dels

Pagesos, petit llogaret de poques cases amb gairebé mil anys d'història. Claret conserva encara la seva església i tres sarcòfags situats al mur de l'antic fossar.

Amb ganes d'arribar, avancem amb velocitat pels camins que carenen la serra de Claret fins a arribar al Castell de Figuerola, allà una pronunciada i llarga baixada ens

conduïx fins a l'església de Sant Miquel de Fontanet. Aquest edifici, d'estil romànic, porta el nom del que havia estat l'antic terme de Fontanet, on juntament amb un segon nucli format pel castell i l'església de Figuerola agrupava Claret, Cellers i Puig-Redon com a terme propi.

Finalment, empenem el corriol que discorre paral·lel als horts de les Merites i que ens conduirà fins al punt d'inici novament, la Vila de Torà.

Cansats però molt contents, després de gairebé 68 quilòmetres, un desnivell de 1.500 m positius i unes 4 hores i 15 minuts a ritme suau, toca reposar i recuperar forces amb un dinar ben merescut. I és que la Vall del Llobregós constitueix un petit món entre mig de quatre comarques, amb un riu com ens comú, amb molts indrets i racons per descobrir.

Roger Esteve

BITLLES

Premi al Club de Bitlles Torà

Redacció.- El divendres 19 d'octubre el Club de Bitlles Torà va ser convidat a l'hotel Joan Carles I de Barcelona, per celebrar la festa de l'esport català del Mundo Deportivo i rebre un premi per haver estat campió del seu grup.

Després d'un bon sopar es va passar al repartiment de premis de cada esport i en l'àmbit de les bitlles van premiar al nostre club per haver quedat primer del seu grup. El president, Lluís Cardona, va recollir el premi de mans del president de la Generalitat de Catalunya, l'honorable Artur Mas.

Després del lliurament dels 150 premis es va fer una foto conjunta de tots els premiats i va tancar l'acte l'actuació de l'humorista Reugenio. Va ser una nit de l'esport fantàstica i on el nom de Torà va estar representat pel seu Club de Bitlles.

Tirada de bitlles de la Festa Major de Vicfred

Josep Verdés.- El diumenge 6 d'octubre, diada de Festa Major, es va celebrar per la tarda a Vicfred la desena tirada de bitlles local.

Hi va haver molta participació tant de veïns i veï-

nes com de parents i a tothom li va servir per a pair el bon dinar de la festa. La tirada va ser distesa ja que l'important no era guanyar sinó el de passar una bona estona i en definitiva fer poble.

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau nº 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions **ah**

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

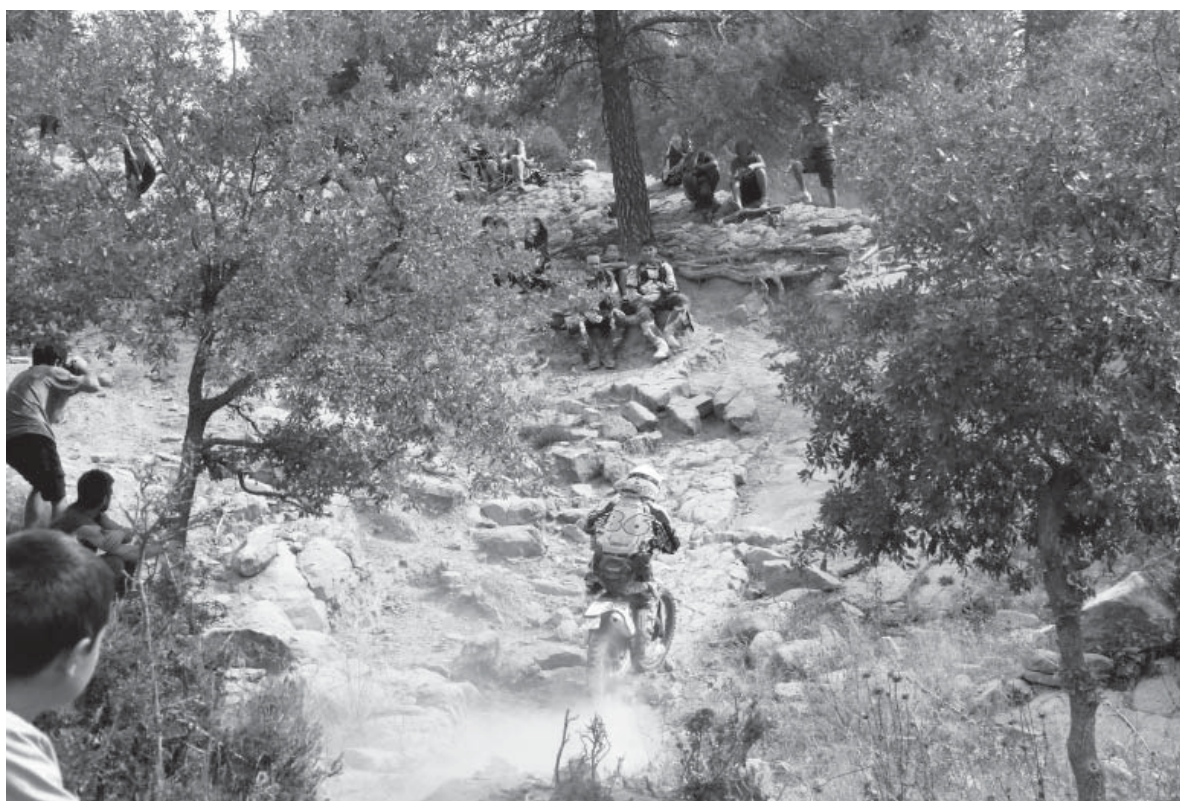
ENDURO

Calonge de Segarra acull part del recorregut de la 1a Endurada de Calaf

Ajuntament de Calonge de Segarra.- El diumenge 23 de setembre es va disputar la 1a Endurada de Calaf, prova puntuable pel campionat de Catalunya de l'especialitat, organitzada per l'associació Amics Moto Valls de Torroella.

Bona part de l'itinerari de la cursa va transcórrer pel municipi de Calonge de Segarra, seguint camins i trialeres des d'Aleny, passant per la Roca, Cal Mas i

la Serra de Sant Miquel, fins a Sant Pere de l'Arç. La cursa va comptar amb la participació dels pilots locals Joan Montaner Solà, que va finalitzar en la 8a posició de la seva categoria (Sènior A), i Gerard Vilaró Oliva, que va obtenir el 30è lloc de la classificació de la categoria Sènior B. Per veure les fotografies de la 1a Endurada de Calaf per Calonge de Segarra, visiteu el web www.calongesegarra.cat.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

Solucions als passatemps de la pàgina 47

Endevinalla: El fredolic

Sudoku

5	6	7	4	1	2	3	8	9
2	8	3	7	5	9	4	6	1
9	4	1	6	3	8	7	5	2
8	7	4	9	2	3	5	1	6
6	9	5	8	7	1	2	3	4
1	3	2	5	4	6	8	9	7
3	2	8	1	9	7	6	4	5
7	5	9	3	6	4	1	2	8
4	1	6	2	8	5	9	7	3

UNA FOTO PER RECORDAR

Fonts orals: M. Dolors Noguera, Montserrat Prat i Feli Closa
Fotografia: Arxiu M. Dolors Noguera "Cal Maguit"

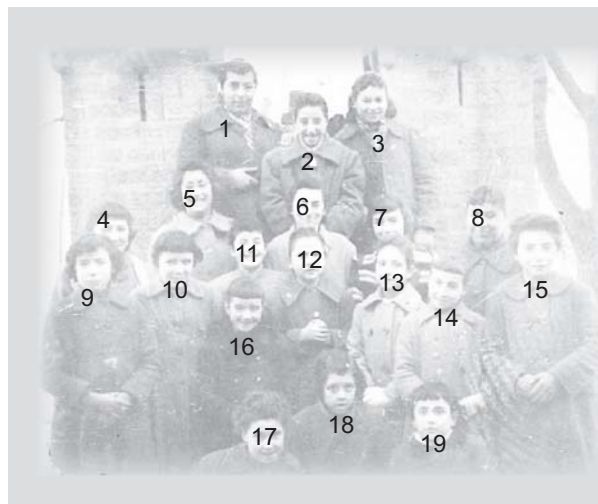
Castellfollit de Riubregós, 1960

Maria Morros. - El 15 de desembre de 1960, es casaven el rei Balduino dels Belgues i l'aristòcrata espanyola Fabiola de Mora i Aragón. Se n'havia parlat molt a la ràdio i a la premsa i va ser el primer casament reial retransmès en directe per TV, que va aplegar més de 150 milions d'espectadors a tot el món.

A Castellfollit aquest interès pel casament també va arribar, i un grup d'alumnes, amb la mestra Pepita Alsedà, es van animar per anar a veure'l en directe al bar "La Toranesa", a Torà, on hi havia l'únic televisor relativa-

ment a prop. Tot caminant per la carretera que menava a Torà i parlant de com podria ser el vestit de la núvia, dissenyat per Balenciaga, i dels convidats a la boda, la boira gebradora es va fer més espessa i va començar a nevar. Aleshores l'entusiasta grup, abans d'arribar a cap de província, va decidir tornar a Castellfollit.

En arribar van voler plasmar en una fotografia el final d'aquesta aventura. La font de la carretera i els arbres despullats de fulles en un ambient totalment hivernal, en van ser els testimonis.

Qui són?

1.- Angelina Closa	11.- Angelina Griñó
2.- Dori Riera	12.- M. Carme Graells
3.- Ramona Noguera	13.- Anna Freixes
4.- Maria Farrés	14.- M. Dolors Noguera
5.- Carme Noguera	15.- M. Pilar Vinyals
6.- Dolors Noguera	16.- Josefina Vilamú
7.- Montserrat Prat	17.- Asunción Díaz
8.- Feli Closa	18.- Pepita Pulido
9.- Pilar	19.- Maria Fustagueras
10.- Ramona Camats	

JOLONCH MATILLAS, C.B.

CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

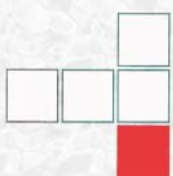

CDT

Clínica Dental Torà

Dra. SILVIA ZURITA RODRÍGUEZ
Dr. CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

Plaça de la Creu, 13
Tel. 973 47 35 27
25750 TORÀ

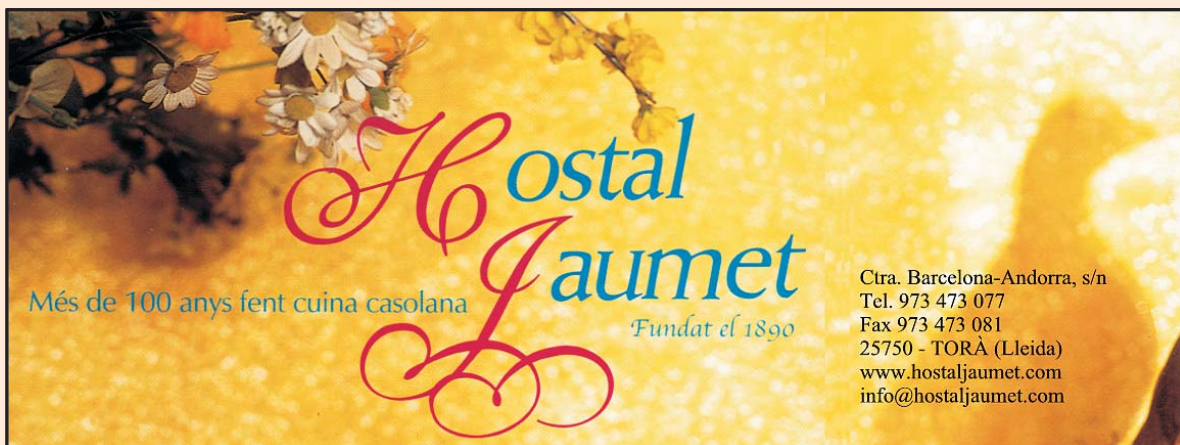
VILAMÚ SA

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES,, MATERIALS PER A LA
CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA,
PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

Més de 100 anys fent cuina casolana

Hostal Jaumet
Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

ELECTROINSTAL·LACIONS

MASANÉS

ELECTRICITAT FONTANERIA CALEFACCIÓ
Tel-Fax: 973473200 Plaça del Vall, 34. 25750 TORÀ (Lleida)

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller
TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

Quatre generacions al servei del client

Pl. de la Creu, 7 - 25750 TORÀ Tel. 973 473 051
www.casamagi.com cosco@viladetora.net